

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Точка на карті
країни

...Та Богданова
церква
на узгір'ю

► СТОР. 10

Спогади

Кухар
особистої
гвардії
Берії

► СТОР. 13

Акція
«Голосу
України»

Урок
фізкультури
чи фізичне
безкультур'я?

► СТОР. 14

№ 222 (5222)

П'ЯТНИЦЯ, 25 ЛИСТОПАДА 2011 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

У пошуках
нової Дунайської
стратегії

Учора в Одесі розпочав роботу Дунайський інвестиційний форум, в якому беруть участь науковці, експерти, політики, економісти країн Дунайського басейну: Австрії, Болгарії, Словаччини, Німеччини, Угорщини, Румунії. На форумі йтиметься про нову Дунайську стратегію. Вона може послужити стимулом до розвитку міжрегіональних зв'язків держав, розташованих на берегах Дунаю. За заявою заступника голови Одеської ОДА Олександра Малина, серед очікуваних результатів роботи інвестиційного форуму — поживлення діяльності портів, інвестування будівництва дороги Одеса—Рені, створення нових логістичних центрів, **передає наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

Після Чорнобиля
і на соломинку
дмухають

Нинішнього тижня Рівним поширювались чутки про нібито аварію на «Рівнеазоті». А після того прес-служба Рівненської обласної організації УНП поширила прес-реліз, в якому з посиланням на працівників підприємства, котрі на умовах нерозголошення їхніх прізвищ (бояться втратити роботу) повідомили про те, що нібито «у ніч з неділі на понеділок на третьому агрегаті в одному з цехів виробництва аміаку сталися перегрів, пожежа та викид полум'я». Агрегат (а їх усього три) нібито було серйозно пошкоджено. ► СТОР. 6

Я ВАМ ПИШУ...

Для кого
підвищуються
соціальні стандарти?..

Нещодавно прочитав статтю, в якій один із поважних керівників заявляв, що за період діючої влади зменшення соціальних стандартів не було, нема й не буде. Мене це страшенно обурило. Бо, як інвалід війни I групи, я вже кілька місяців не можу отримати рецепт на безплатні ліки. Окрім того, по телевізору не раз йшлося про підвищення на 25% пенсій інвалідів війни в цьому році. Але рік вже наближається до завершення, а об'єднаних відсотків поки що не видно. Постає питання, для кого підвищуються ті соціальні стандарти і де наше краще життя?!

Ігнат ГОРЩЕНЄВ,
інвалід війни I групи.
Золотоноша
Черкаської області.

Євроінтеграція та асоціація стануть гарантіями реформ

Фото Анастасії СИРОТКИНОЇ.

Учора у Верховній Раді відбулося сімнадцяте засідання Комітету з парламентського співробітництва (КПС) між Україною та Європейським Союзом, основною темою якого стала готовність нашої країни до нарафуння Угоди про асоційоване членство та створення зони вільної торгівлі з ЄС.

Вітаючи учасників засідання, Голова Верховної Ради Володимир Литвин наголосив, що Комітет з парламентського співробітництва є не лише головним інструментом парламентського діалогу між Україною та ЄС, а й розширює процес європейської інтеграції нашої держави. Глава українського парламенту висловив сподівання, що 17-те засідання Комітету матиме особливе, навіть доленосне значення в історії міжпарламентського діалогу і стане своєрідною представницькою прелюдією саміту «Україна — ЄС», який має відбутися 19 грудня цього року в Києві.

На знімку зліва направо: голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра, секретар делегації Європарламенту (ЄП) у КПС Міхал Цаплицькі, голова частини ЄП КПС (група Європейських консерваторів та реформістів у ЄП, Польща) Павел Роберт Коваль, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, голова української частини (УЧ) КПС, голова Комітету з європейської інтеграції Борис Тарасюк («НУ—НС») і заступник голови УЧ КПС, член Комітету з питань безпеки і оборони Анатолій Кінах (Партія регіонів). ► СТОР. 2

ПОДІЇ

Озимі пересіватимуть
на третині площ

Третина посівів озимих культур на Вінниччині в незадовільному стані. Такі результати вибіркового обстеження, проведеного фахівцями. Швидше за все, ці площі навесні доведеться пересівати.

Тож в управлінні агропромислового розвитку облдержадміністрації рекомендують керівникам господарств скоригувати структуру посівів ранніх зернових. Зокрема, планується розширити клин кукурудзи. Ця культура дала гарний врожай нинішнього року. З гектара виходить по 74,4 центнера — майже на

шість центнерів більше, ніж минулої осені. Аграрії уже зібрали врожай на 90 відсотках кукурудзяного поля і намолотили 1,8 мільйона тонн зерна. До речі, качаниста становить майже половину валового збору зернових. Загалом вінницькі хлібороби засипали в засіки 4,2 мільйона тонн зерна. Навіть за часів Союзу область не мала такого вагомого короваю, повідомляє наш власкор Віктор СКРИПНИК.

НКРЕ підвищила
роздрібні тарифи
на електроенергію

Національна комісія регулювання електроенергетики

(НКРЕ) підвищила роздрібні тарифи на електроенергію для споживачів енергопостачальних компаній на грудень у середньому на 0,55%, повідомляє УНІАН. Зокрема, тариф для споживачів першого класу напруги в грудні зросте на 0,9% — до 67,1 коп. за кВт/год. (без ПДВ), для споживачів другого класу на 0,2% — до 87,62 коп. за кВт/год. (без ПДВ).

НКРЕ залишала незмінними роздрібні тарифи обленерго з червня по жовтень. Тепер підвищення тарифів пов'язано зі зростанням відпускнуго тарифу найбільшого виробника електроенергії в Україні НАЕК «Енергоатом» на 22% з листопада.

КОРОТКО

■ 14-річного підлітка 22 листопада знайшли повішеним у садку. Трагедія сталася у Новому Селі Підволочиського району на Тернопільщині. Причини, що підштовхнули хлопця до суїциду, встановлюються, **повідомляє наш власкор Любов ЛЕВИЦЬКА.**

■ У Києві затримано двох осіб, які «замінували» два столичні вокзали. Проти них порушено кримінальну справу (Укрінформ).

■ Білоруський правозахисник Алесь Беляцький отримав 4,5 року в'язниці (Укрінформ).

■ Компанію ДТЕК визнано переможцем концесійних конкурсів щодо «Ровенькиантрацит» і «Свердловантрацит», **повідомили у Міненерговугілля.**

Дніпропетровську загрожують перебої з водопостачанням через борги населення (УНІАН)

Євроінтеграція та асоціація стануть гарантіями реформ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Завершення переговорного процесу та підписання договору про асоціацію і створення зони вільної торгівлі та безвізового режиму для України відкривають шлях до безпрецедентного рівня інтеграції з ЄС та значною мірою приведуть нашу державу в правове поле ЄС», — підкреслив В. Литвин. — Це поставить перед Верховною Радою багато додаткових завдань. Для України це означатиме початок фактично нової історії, перший етап еволюції геополітичного характеру».

Звертаючись до європейських парламентаріїв, Голова Верховної Ради запевнив, що в Україні

ДОСЛІВНО

Борис ТАРАСЮК, голова української частини Комітету з парламентського співробітництва (КПС), голова Комітету Верховної Ради з питань євроінтеграції:

«Сторони констатували, що переговори щодо підписання договору про асоціацію завершено. Але саміт може не відбутися і угоду про асоціацію може бути не парафоровано, якщо українська влада не змінить свого ставлення до процесів згортання демократії в Україні, до репресій проти лідерів опозиції».

Ключове питання — безвізовий режим

Тема євроінтеграції має об'єднати народних депутатів із різних політичних сил. Про це заявив народний депутат, член Комітету з парламентського співробітництва між Україною і Європейським Союзом Ірина Геращенко.

Вона зазначила, що у Верховній Раді й у Європейському парламенті є структури, які посилюють неофіційний міжпарламентський діалог. Однією з таких важливих для країни структур є група друзів Україна—ЄС. «Ми дуже вдячні нашим друзям у Європарламенті за те, що, попри гарячі, як на мене, дуже справедливі дискусії стосовно ситуації в нашій державі, була прийнята

Хепі-енд чи просто енд? Чим завершаться переговори щодо угоди

Бути Україні в Європі чи не бути? Це запитання впродовж кількох останніх днів журналістів ставлять і Міністерству закордонних справ, і чиновникам з адміністрації Президента, і політологам. Причин, чому питання орієнтації нашої зовнішньої політики (яке, здавалося б, уже не раз було вирішено на користь Заходу) знову поставлено на порядок денний, кілька.

Перша — досить різка заява Президента України Віктора Януковича під час спільної пресконференції із Президентом Литви Даляю Грібаускайте про те, що євроінтеграцію можуть «поставити на паузу». Друга — поява у деяких ЗМІ інформації з посиланням на джерело в секретаріаті ЄврАзЕС про те, що Віктор Янукович візьме участь у 32-му засіданні Міждержавної ради ЄврАзЕС 19 грудня. Цього дня у Ки-

єві заплановано проведення саміту Україна—ЄС, де очікувалося парафування Угоди про асоціацію з Євросоюзом.

Невже такі дії влади означають, що тепер ми «дружимо» зі східними наддержавними утвореннями (Митний союз, ЄврАзЕС, СНД), у яких беззаперечний один лідер — Росія? У Міністерстві закордонних справ на численні запити журналістів відповіли дуже дипломатично: з одного боку, повідоми-

ли, що Міністерство не готує жодних візитів Президента на 19 грудня, а з другого — вустами заступника міністра Павла Клімкіна, зазначили, що Україна не мала принципового наміру парафувати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом на саміті Україна—ЄС, який заплановано на 19 грудня.

Чесно кажучи, було дивно почути таке висловлювання, бо ще в травні цього року міністр закордонних справ Костянтин Грищенко на прес-конференції у Львові заявив: «Ми працюємо, щоб завершити угоду про асоціацію до кінця цього року, тобто під час польського головування у ЄС». Потім,

Представник Європарламенту Марек Сівець (у центрі) і член Комітету з європейської інтеграції Роман Зварич (праворуч).

ловився проти внесення змін до виборчого закону до виборів: на його пог-

ДОСЛІВНО

Павел КОВАЛЬ, голова частини Європарламенту Комітету з парламентського співробітництва:

«Документ про асоціацію, який може отримати Україна, набагато ефективніший, аніж той, який підписувала Польща на початку 90-х. Якщо їти до європейських інституцій, треба мати повагу до наших спільних цінностей, яких повинні дотримуватися щоденно. Інших гарантій цих цінностей, окрім євроінтеграції, не існує».

вона, — а для цього потрібний постійний міжпарламентський діалог».

У цьому контексті І. Геращенко вважає ключовим питанням впровадження безвізового режиму, яке перебуває на контролі в групі дружби Україна—ЄС. «Це питання маємо активно обговорювати з нашими європейськими партнерами. До речі, колеги з Європарламенту заявили, що допоможуть нам тримати цю тему в центрі уваги», — зазначила народний депутат.

Нині, за її словами, влада, Міністерство за-

гляд, корегувати документ можна буде вже після перегонів, оскільки напередодні виборів кожна політична сила намагатиметься щось запропонувати під власне бачення виборчого процесу. Голова парламенту підтримав позицію щодо заборони перевірок ЗМІ під час виборчої кампанії.

Представник Європарламенту в Комітеті з парламентського співробітництва Марек Сівець (Польща) також назвав ухвалення нового виборчого закону позитивом. Однак, за його словами, з боку Євросоюзу ретельно стежать за якістю правової системи та дотриманням прав людини в Україні, стурбовані арештами колишніх політиків. Європарламентарій також висловив занепокоєння щодо відходу від суто пропорційної виборчої системи

кордонних справ і політики повинні жорсткіше захищати права українців, які стосуються візового режиму. Незважаючи на функціонування угоди між Україною та ЄС про спрощення візового режиму, насправді не стало легше отримувати візи, адже перелік документів для їх одержання не зменшився.

Депутат Європарламенту Олександр Мірський (Латвія) повідомив: комісія із закордонних справ прийняла рішення рекомендувати Європарламенту підписати Угоду про асоціацію з Україною у

та повернення до мажоритарної.

На це Володимир Литвин відповів, що проблема не у виборчій системі, а у розвиткові партій в Україні. На його переконання, партії повинні бути створені природним шляхом, мають пройти етапи розвитку та становлення, а не штучно створюватися за один день «під сезон» за гроші багатих людей.

Голова української частини Комітету з парламентського співробітництва, голова Комітету Верховної Ради з питань євроінтеграції Борис Тарасюк висловив сподівання, що під час саміту «Україна — ЄС» 19 грудня угоду про асоціацію буде парафоровано. Однак, коментуючи інформацію у ЗМІ, що Президент України Віктор Янукович може не відвідати саміт, а натомість поїде до Москви на раду Євразійського економічного співтовариства (Євра-АзЕС), Б. Тарасюк повідомив, що МЗС України не підтвердило факт підготовки візиту Президента України до Москви 19 грудня, а представництво Європейської комісії в Україні підтвердило, що інформація щодо перенесення саміту 19 грудня не надходила.

Натомість представники Європарламенту налаштовані вельми оптимістично. Голова частини Європейського парламенту Комітету з парламентського співробітництва Павел Коваль (група Європейських консерваторів та реформістів у Європарламенті,

Польща) заявив журналістам, що нині ми стоїмо перед одним із найважливіших моментів в історії відносин між Україною та ЄС. На його думку, проект договору про асоціацію та зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, який має бути парафоровано на саміті в грудні, є найефективнішим договором історії Євросоюзу з країнами, котрі не є членами Євросоюзу. Тож не потрібно боятися, що в цьому документі не сказано прямо про перспективу повноцінного членства України в Євросоюзі.

За підсумками 17-го засідання Комітету з парламентського співробітництва між Україною та Євросоюзом буде ухвалено заяву та рекомендації із закликами до подальшої євроінтеграції нашої держави.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ДОСЛІВНО

Анатолій КІНАХ, заступник голови української частини КПС, народний депутат України від Партії регіонів:

«Угода про асоційоване членство та вільну торгівлю — це не фініш, а тільки старт дуже серйозної роботи, розрахованої на довгострокову перспективу в контексті розвитку України, як сучасної конкурентоспроможної правової демократичної держави».

ЦИТИТА

Олександр Мірський:

«Після засідання Європейської комісії у закордонних справах інших резолюцій по Україні бути не може. Це говорити про те, що Угоду про асоціацію Європарламент практично затвердив, і всі інші структури влади повинні будуть її виконувати».

ньому році та наполягає на її парафуванні в першій половині наступного року.

Він також переконаний, що саміт Україна—ЄС, запланований на 19 грудня у Києві, пройде успішно й завершиться позитивним результатом. «Незважаючи на всі внутрішні проблеми, які існують в Україні, саміт має відбутися, адже це, насамперед, в інтересах вашого народу й держави в цілому», — сказав О. Мірський.

Водночас депутат зазначив, що головний напрям Європейським парламентом задано, і нині все залежить від України.

Сергій МЮЛЕР.

вибороти для своєї країни найкращі умови, і що Президент зробить крок у той бік, який найбільше відповідатиме національним інтересам України».

Немовби почувши слова пані Герман, президент Польщі Броніслав Коморовський напередодні візиту до України таки зробив несподіваний хід, заявивши: «Є справи важливі й найважливіші. Проблема відносин між владою і опозицією, яка справді є проблемою в аспекті справи Юлії Тимошенко, — важлива. Але найважливішими, очевидно, є зміни України в багатьох сферах, у тому числі, в контексті відносин «влада — опозиція». На які ще поступки згодні піти наші західні сусіди, щоби не втратити союзника, покажуть найближчі кілька тижнів. Тож найцікавіше попереду.

Тетяна ПАСОВА.

9 листопада цього року відбулися парламентські слухання «Стан суспільної моралі в Україні». Публікуємо виступи народного депутата від фракції Народної партії Ірини БЕЛОУСОВОЇ та народного депутата від фракції «БЮТ-«Батьківщина» Павла МОВЧАНА

Ірина БЕЛОУСОВА: «Приклад моральності мають демонструвати представники влади та бізнесу»

Ситуацію з моральним кліматом у сучасній Україні цілком справедливо можна визначити як критичну. Найбільш точною категорією є «занепад». Причому занепад не як процес, що триває, а як результат — остаточної і неприхований.

Можна навіть сказати, що на вітчизняних теренах нема проблем з суспільною мораллю, бо вона взагалі відсутня як усталене суспільне явище. Нам уже не на часі суспільну мораль «виправляти» — нам треба її заново і системно формувати.

Після розпаду СРСР і ліквідації нехай авторитарного, але організованого суспільного ладу, за два десятиліття ми втратили вкрай важливе цивілізаційне надбання — дух колективізму і солідарності. Водночас не набули навіть передумов, на яких будеться мораль розвитку західного світу. Насамперед йдеться про відчуття особистої відповідальності кожного за самого себе, на яке опирається західна демократія.

У соціалістичній державі ми не відчували свободи і тому не відчували відповідальності. Тепер свободу набули, а відповідальності — жодним чином. Можна, звичайно, зараз згадувати з посмішкою «моральний кодекс будівничого комунізму». Зрозуміло, що це був ідеологічний евфемізм. Однак, як бачимо сьогодні, відсутність і пряме ігнорування будь-яких моральних принципів — це набагато гірше.

Необхідно визнати, що, отримавши незалежність і демократичні свободи, так звана українська еліта почала активно демонструвати не просто найгірші, а аномальні явища — вседозволеність, презирство до нижчих і бідніших, хижування багатством і владою, безпринципність у боротьбі за життєвий успіх, навіть викривили саме поняття цього успіху. Сьогоднішні, так би мовити, господарі життя борються за місце під сонцем не шляхом чесної конкуренції, дотримання слова, високою моральністю, а через ігнорування законів і норм права, рейдерство, бізнесовий цинізм тощо.

На превеликий жаль, гіркою очевидністю є те, що моральність і високі громадянські принципи не виступають атрибутивною складовою суспільного та підприємницького успіху.

У західному світі людина, яка не демонструє свою моральність, не має надій на визнання. В Україні поняття успіху зведене до влади і грошей, а шлях до них нікого не цікавить.

Отже, у нас викривлена (і навіть спотворена) основна суспільна цінність — визнані цивілізованим світом базові принципи суспільної моралі. І до того часу, поки ми не сформуємо у суспільстві глибоко шанобливе ставлення до моральності, жодного її цивілізаційного прояву не отримаємо і не утвердимо.

Можна нескінченно говорити про сьогоднішню аморальність — відсутність поваги до людей праці і шанобливості до старшого покоління, неповагу до рівних собі, ненависть до вищих за себе і презирство до тих, хто досяг менших успіхів, нехтування християнськими заповідями

тощо. Однак усе це лише похідне від головного — втрати шанобливого ставлення до моралі як такої.

Шлях до поновлення панування моральності надзвичайно тяжкий і тривалий. Зрозуміло, що перші кроки мають зробити ті, хто перебуває на видноті всього суспільства — представники влади, бізнесу, індустрії розваг і таке

Варто нагадати, що в українській мові, яка є виразом нашої національної ментальності, категорії добра і зла формулюються саме на моральних, а не на юридичних засадах.

інше. Від них ми маємо право не просто очікувати моральності, а прямо її вимагати.

Неморальний політик не має бути обраний чи призначений на будь-яку посаду, неморальний бізнесмен не може розраховувати, що з ним укладатимуть угоди чи можуть надаватися кредити. Неморальний письменник чи журналіст не мають права публікуватися, а актор чи співак — публічно виступати. Саме в такому напрямі слід будувати систему формування суспільної моралі.

І на завершення свого виступу хочу наголосити на такому. Наша держава і суспільство мають докласти величезних зусиль для розбудови справжньої моральності в суспільстві, бо воно інтенсивно загниває, і немає часу чекати, поки вона сформується сама. Але при цьому слід застерігти від надмірних надій на досягнення успіху у розбудові суспільної моралі нормативно-правовим шляхом.

Наведу вельми показовий факт. У нас з 2003 року діє Закон «Про захист суспільної моралі». Іронія долі у цьому випадку виявилась нещадною — його «хрещеним батьком» вважається пан Черновецький, нинішній безвісти зниклий «мер усіх киян», який ніяким прикладом високої моральності бути не може.

І рік, звичайно, не в особистості Черновецького, а у помилковості самої ідеї — встановити моральні засади в суспільстві шляхом прийняття досконалого закону. Не може бути «закону про мораль». У Верховній Раді є значна кількість пропозицій про вдосконалення цього закону. Насправді ж, треба його скасувати як нормативно-правовий акт. При цьому, хто перебуває на видноті всього суспільства — постійно переглядати всі інші закони, враховуючи один базовий принцип —

Можливо, це є одним із принципів формування законодавства, але формувати мораль треба саме в докорінно українському розумінні.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Павло МОВЧАН: «Без духовного стрижня подолати будь-які труднощі неможливо»

«Щоб добре жити, потрібно бути добромисливим» — у цій древній сентенції ніби прихована відповідь не лише на запитання, як ми живемо, а й задля чого і чим виповнюємо свій життєвий триб, про що думаємо, які прагнення, чого домагаємося в щоденному житті і чому слово «мораль» втратило свою високу духовну орбіту, а його місце зайняла інша лексема — «успіх».

Священні книги людства, велич культурних надбань свідчать і про людську велич тих, хто творив, хто підіймався до небачених духовних висот, до духовного осіяння, до чистоти і глибин релігійних віровчень, хто зберігав у собі божественний зміст і космічну прилученість до єдиного духовного джерела. Ніхто не буде сьогодні заперечувати того, що людина є відзеркаленням проявленого Бога і що його маленьке «я» сполучене з вселенським «ми».

Ми сподівалися, що зміни відбудуться негайно з проголошенням незалежності і зміною ідеології, але це — омана, адже позитивні зміни можливі лише за умови збереження і примноження фундаментальних цінностей, які в попередні десятиріччя комуністичного експерименту були демонтовані. Намагаючись модернізувати надбудовні цінності, ми зобов'язані були зберігати фундаментальні, які вироблялися тисячоліттями християнською духовно-моральною практикою. Зрозуміла річ, що роль людського чинника в процесах модернізації велика, проте він не зводиться лише до середньостатистичних економічних показників. «Людське в людині — як стверджував патріарх Мстислав, — не виводиться з жодних розрахунків: це внутрішньо неподільне почуття властиве кожному і пов'язане з глибинною мотивацією людської життєдіяльності». Без духовного стрижня подолати будь-які труднощі неможливо. Неможлива ані технічна модернізація суспільства, ані економічний добробут. Підвищення морального рівня необхідне, щоб досягти тривалого результату. Донцов стверджував: «Коли жадається сповнення лише зовнішніх актів без відповідного внутрішнього наставлення, тобто без віри, то все кінчається фарисейством». І цілком логічно виникає питання: якими внутрішніми наставленнями керується влада, коли тотально на всій території зачищується українське слово — найвища фундаментальна цінність, коли викоринюється українська культура, коли всьому світові демонструється неспроможність на свій національний телепродукт, коли нас призвичаюють до жебрацтва, до недоїдання, до недоосвіти, коли культивується зло і агресія, затруюючи душі молодих лихослів'ям, блудослів'ям, профануванням сакрального, пониженням високих національних символів. Отрута масової антикультури агресивна до народної цнотливості і піднесеної культури. Ця антикультура проникає в усі інформаційні шпарки,

на наших очах розгортається дійство, покликане паралізувати національний організм. Пророцтва Іоанна Богослова ніби безпосередньо стосується нас. Світове зло, а саме таким воно постає в Україні, ніби сконцентрувалося тут, хмелюючи від свавілля і безкарності та безмірності, сила диявольської ентропії чомусь направлена саме проти всього питомого українського, і ми ще раз пересвідчилися, що запущений 15 років тому постмодерністський проєкт із зачистки традиційних зон, де віками відокремлювалось зло від добра, добродійності від злочинності, красиве від потворності, високе від захланності, достеменно від сумнівного, набирає все більших обертів і потуги, аби знищити рудименти національної традиції, віри, а відтак — моралі, аби «вивільнитись» від національної ідентичності, розчарившись своєю потворністю на весь український простір, аби підготувати майдан для нових «інтернаціоналістів», для яких принцип задоволення є вирішальним, а реальність, в тому числі і історична, скасовується.

Україна, як малостійке недоформоване утворення, ідеологічно штучно поділене на схід і захід, на проєвропейську зорієнтованість та азійську проміжковість, зазнає саме цих деформацій, на мою думку, з двох причин. Перша: Україна велика територіально і чисельно, друга: вона — стійка традиціями і мовно-історичними зщепленнями з ландшафтом, тому і вилущується зсередини все національно питоме, вагоме і, потрапивши в зону штучної турбулентності, залишає рідну територію. Ось чому наших заробітчан в Європі уже понад п'ять мільйонів, і саме тому, я переконаний, тут запущений сатанинський механізм денационалізації, який підсилює некрофільські настрої, а символічні порядки перетворює на хаотичні рухи, розчленовуючи, деформуючи, перекроюючи.

Можна стверджувати, що в нашому суспільстві править не закон, культура та мораль. Тут бере гору сила. Як доречно застерігав великий грузин Мераб Мамардашвілі, що лише варто розтиснути «скріпи нашої моралі», як вихлюпнеться стихія зла, руйнінних стихій, що може спричинитися до «антропологічної катастрофи». Сила стає сліпою, безглуздою, вона зухвало горда і самовпевнена. І як тут не згадати Іоанна Богослова, який застерігав нас від земної сили, яка не хоче знати ані міри, ані

стриму: «І дійшли гріхи її до неба, і Бог пригадав неправди її.... Скільки славилась вона і розкошувала, стільки ж воздайте їй і мук».

Тепер, коли людство пересвідчилося в обмеженості енергоресурсів, коли означились екологічні межі росту, пощезли міфи про безкінечні щедроті прогресу і виникла жорстка дилема: або легітимізувати елітарні привілеї «обранців», тобто 10 відсотків, або відмовити решті, які становлять 90 відсотків населення, в перспективі, в гідному людському існуванні, тобто в їхньому моральному праві на справедливість. Будь-які моральні обґрунтування потрактуються меншістю як архаїчні пережитки радянських часів, тому нас і привчають фактично до морального расизму. Цим — можна, а цим ось — заборонено, виправдовуючи свою вседозволеність природним відбором. Тому і не дивно, що «успішні» сповідують принцип екстериторіальності, для них — чим прозоріші кордони, чим слабші суверенітети, тим легше змінювати батьківщину, переганяти валюту, шукаючи тимчасових прихистків поза межами України. Вони позбавлені елементарного національного патріотизму, насправді ж духовного виміру, бо домінуючим стимулом для них є тільки зиск. Бути відданим кволій українській державі не вигідно, тому вони і не входили в український національний простір, а отже, не пов'язували себе з морально-етичними принципами, з відповідною ідентичністю державотворюючої нації, її історією та культурою. Ідея збагачення є їхнім найвищим пріоритетом.

Будь-які спроби будувати історію за своїм розумінням і штовхати суспільство на заданий вигідний меншістю напрям є марними. «Людська історія надто серйозна справа, щоб належати лише одній людині, — зазначав П. Флоренський, — вона належить Господу, який не для втіхи виписував на скрижалях усім сущим свої заповіді». І ми добре усвідомлюємо, що на засадах зла не збудувати нічого і не мати надійної і світлої перспективи...

Нещодавно відомий астронавт Г. М. Гречко зазначав, що його лякає стрімкий злет науки і техніки при цілковитій деградації, «а якщо не деградації, то стагнації», коли втрачаються моральні орієнтири, і якщо не буде в нашому житті релігії з її моральними нормами від Бога, то так званий прогрес спричиниться до планетарної погибелі людства. Саме тому я хотів би закликати всіх нас, щоб ми були відповідальними і розуміли, що мова — від Бога, це є пограниччя всього, вона не від жодного «регіонала» чи від «нашоукраїнця», це є дар Всевишнього, його треба берегти, ним треба тішитися, боронити на всіх наших кордонах: географічних, культурних, інформаційних і моральних.

Отже, будьмо свідомими цього і відповідальними.

Неморальний політик не має бути обраний чи призначений на будь-яку посаду

Держкомпідприємство погодив проект про маркування етикеток продуктів із часткою ГМО понад 0,9% (*РБК–Україна*)

У руках загонів, які воювали проти лівійського диктатора М. Каддафі, залишаються близько 7 тисяч полонених і заарештованих. Із багатьма з цих людей поводяться не кращим чином. Про це заявив Генеральний секретар ООН Пан Гі МУН (*Укрінформ*)

До Ватикану вирушила ялинка–красуня, яка виросла у рахівських горах на Закарпатті

— *Це майже тридцятиметрова карпатська смерека, якій 61 рік. Вона виросла на лісовій галявині, тому однаково гарна і пухнаста з усіх боків. І, хоча довелося обрізати нижні гілки, вигляду це не зіпсує. Кожну гілку повернуть на місце вже в Римі — це щось схоже на конструктор, — каже головний лісівник області Ігор Фізик.*

Як повідомляв «Голос України», підготовка дерева для подорожі до Ватикану, де воно прикрасить площу перед собором Святого Петра під час Різдвяно-Новорічних свят, тривала протягом кількох днів. Місією п'ятох верхолазів гірського рятувально-пошукового загону на чолі з Петром Опалеником, які жили в спеціальних наметах, було акуратно обв'язати крону тросами,

щоб діаметр зменшився з дев'яти до трьох метрів.

Ялинку зрубали «зв'язаною», підчепили до гвинтокрила, який переніс її за кілька десятків кілометрів — на пряму дорогу до села Великий Бичків, куди приїхав автопоїзд. На причепі спорудили дерев'яний каркас, котрий надійно утримуватиме ялинку. Сюди ж, на вантажівку, склали й нижні, найдовші й найкрасивіші гілки,

кожну пронумерували. Потім їх знову прикріплять на стовбур. І красуня-смерека постане у всій своїй красі вже у Римі.

Голова Закарпатської ОДА Олександр Ледада переконаний: зусилля з підготовки не даремні, адже подарувати головне різдвяне дерево Ватикану — честь і для Закарпаття, і для України. Обійшлися всі ці клопоти майже у сто тисяч євро. Допомогли меценати.

В далеку дорогу символ Різдва благословили святі отці, а помандрувала ялинка на радість водіям-іноземцям під бадьору гуцульську музику. На кордоні Украй-

ни з Євросоюзом цей дорогий і символічний вантаж швидко оформили чопські митники й прикордонники.

Отже, смерека з Українських Карпат, струнка 30-метрова красуня з сотнями шишок, тиши-

тиме всю християнську Європу.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.
Фото прес-центру ОДА.

ФОТОФАКТ

У Рівному відкрито віршовану фотовиставку «У матусі під серцем». Автори світлин — учні відомого рівненського фотохудожника Олександра Харвата, герої їх фоторобіт — понад двадцять молодих матусь та їхні малюки.

Фото Юрія ДЮГА.

Усіх боржників занесли до єдиної бази даних

Єдину базу даних боржників перед міським бюджетом створили у Тернопільській міській раді. Відтепер кожне управління, відділ, кому-

нальне підприємство матимуть реальну картину заборгованості і зможуть оперативно приймати рішення. Окрему програму готують для управління

комунального майна, що дасть змогу оперативно проводити основні нарахування за оренду і пеню.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

У пам'ять жертв Голодомору запалять свічки

На Рівненщині вшанують жертв голодоморів. У пам'ять про них 26 листопада в обласному центрі запалюватимуть свічки та відправлять панахиду. Жалобні заходи за участі представників обласної,

міської влади та громадськості триватимуть на території Свято-Покровського собору. Мітинг-реквієми пройдуть і в районах області. На сьогодні на Рівненщині встановили п'ятнадцять пам'ят-

них знаків жертвам голодоморів і політичних репресій. На теренах області проживає 489 краян, які пережили Голодомор 1932—1933 років.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

ФОТОФАКТ

У Черкаському обласному краєзнавчому музеї діє експозиція, присвячена пам'яті жертв українських голодоморів ХХ століття. Старший науковий співробітник музею Тетяна Григоренко (на знімку) розповідає про голод 1932—1933 років на Черкащині, котрий забрав життя понад 150 тисяч селян-хліборобів.

Фото Лідії ТИТАРЕНКО.

Захистити Білгород-Дністровську фортецю

Через відсутність необхідного фінансування 600-літня Білгород-Дністровська фортеця руйнується буквально на очах. Процес знищення може зупинити Європейський Союз, який розпочав розгляд питання про виділення на порятунок історичної перлини трьох мільйонів євро.

Начальник управління охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації Наталя Штербуль повідомила, що перший етап конкурсу на виділення гранту на реконструкцію фортеці пройшли успішно. Не залишиться осторонь від порятунку історичної

пам'ятки, побудованої в XIV столітті купцями-генуезцями, і Кабінет Міністрів України — передбачається виділення ним 40 мільйонів гривень на проведення першочергових робіт з реставрації комплексу фортечних споруд.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеська область.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

В одному центрі — всі послуги

У Хмельницькому розпочато проект зі створення Центру надання адміністративних послуг. Сьогодні різними підрозділами міськради надається понад дві сотні адміністративних та соціальних послуг. Структури, які це роблять, розміщені у 16 різних приміщеннях. Завдяки втіленню в життя проекту їх можна буде отримати в одному місці. Туди кожен хмельничанин зможе подати перелік документів, необхідних для надання тієї чи іншої послуги, та отримати її, не гаючи часу. З бюджету міста вже виділено 1,6 мільйона гривень на реконструкцію приміщення для центру. Стільки само буде надано з казни і наступного року.

Ірина КОЗАК.

Врятовують бронетранспортери й танки

Колись відоме на весь Радянський Союз, а нині банкрут, запорізьке держпідприємство «Радіоприлад» має шанс на відродження. За словами його директора Сергія Панфілова, воно візьме участь у реалізації української програми виробництва бронетехніки — постачатиме комплектуючі для бронетранспортерів і танків «Оплот», що експортуватимуться в Ірак і Таїланд. За прямими контрактами «Радіоприлад» також відправлятиме за кордон засоби спецзв'язку.

Ці замовлення дають надію на відновлення платоспроможності підприємства, яке сьогодні є одним із найбільших боржників Запорізької області - воно не виплатило своїм працівникам близько 12 мільйонів гривень зарплати. Сергій Панфілов заявив, що вже у лютому «Радіоп-

рилад» планує вийти з процедури банкрутства.

Віктор ПЕСИГОЛОВЕЦЬ.

ЦИФРА

780

Саме стільки юнаків Івано-Франківщини восени нинішнього року відправлено на строкову службу. Про це повідомив військовий комісар обласного військового комісаріату полковник Ігор Боловицьких.

Дарина НАЗАРЧУК.

Акредитація для екскурсоводів

Вона стане обов'язковою для тих, хто надумає приводити екскурсійні групи у Лівадійський палац-музей чи навіть на прилеглу територію. Цю новачку директор музею Світлана Москаленко аргументувала турботою про самих туристів — мовляв, непрофесійні екскурсіводи дають їм викривлені історичні дані. Відтак уже незабаром у палаці з'явиться оснащена необхідною відео- та аудіоапаратурою методична кімната. Саме у ній потенційні екскурсіводи вивчатимуть і аналізуватимуть маршрути навколо палацу-музею, які спершу затвердить його науково-методична рада. А щоб отримати акредитацію, свої знання вони мають ще й підтвердити.

Василь РОМАНІВ.

Крим.

Торгувалися з порушеннями

Господарський суд Житомирської області задовольнив позов прокурату-

ри до Державної інспекції з карантину рослин по Житомирській області та товариства з обмеженою відповідальністю. Як повідомив перший заступник прокурора області Анатолій Чумаченко, було опротестовано рішення тендерного комітету цієї держінспекції від 9 липня 2009 року про визначення переможця відкритих торгів на закупівлю нежитлового приміщення площею близько тисячі квадратних метрів. Торгі відбулися із грубим порушенням вимог законодавства: тендерний комітет не провів моніторингу цін на ринку нерухомості, не врахував пропозицій інших учасників. Крім того, приміщення не відповідає технічним вимогам, а його ціна вдвічі перевищує ринкову. Договір між інспекцією та товариством з обмеженою відповідальністю про закупівлю приміщення скасовано, незаконно отримані кошти в сумі 4,8 мільйона гривень повернено до державного бюджету.

Олексій КАВУН.

«Луганськвода» позбувається небезпечного рідкого хлору

ТОВ «Луганськвода» переводить насосні станції та очисні споруди на використання гіпохлориту натрію. Сьогодні на новому матеріалі працюють чотири насосні станції та дві очисні споруди області. Як переконують фахівці, переваг у гіпохлориті натрію перед рідким хлором кілька. Насамперед, впровадження даної технології дозволяє підвищити безпеку виробництва внаслідок ліквідації сховищ небезпечного й токсичного хлору. Розпочату програму заміни рідкого хлору компанія «Луганськвода» продовжуватиме й далі.

Алла АНТИПОВА.

Силового розгону не буде

Рішення окружного адміністративного суду про заборону акції протесту чорнобильців перед Головним управлінням Пенсійного фонду в Донецькій області виконати ніхто не наважується. Такий висновок можна зробити із заяв, які пролунали з вуст представників влади. «Я не думаю, що силовий розгін буде, — сказав міський голова Олександр Лук'янченко. — Це входить у повноваження виконавчої служби та компетен- тних органів. Ми не мали на меті якимось чином приборкати чорнобильців чи припинити їхні акції. Мета — забезпечити спокій у місті». Як повідомлялося, Донецька міська рада звернулася із позовом до суду щодо заборони акції протесту

начебто через загрозу скоєння терористичних актів. Одразу після винесення рішення деякі учасники акції протесту заявили, що готові до самоспалення в разі ліквідації наметового містечка. Самі ж «компетен- тні органи» також не поспішають викликати вогонь на себе. «Згідно з чинним законодав- ством виконання судових рішень поклада- ється виключно на підрозділи Державної виконавчої служби», — йдеться в повідом- ленні центру зв'язків із громадськістю МВС. Міліція звернулася до протестувальників із проханням припинити акцію. Тим часом з початку голодовки по медичну допомогу звернулося 85 осіб, із них вісім госпіталізовано. У чет-

вер уранці в наметово- му містечку перебував 41 голодувальник. Ще дві сотні ліквідаторів приїхали підтримати колег морально. Кілька активістів разом із на- родним депутатом Ук- раїни Михайлом Во- линцем, який відвідав

учасників акції, виїха- ли на зустріч із керів- ництвом області. «Ми вимагаємо від депута- тів обласної ради звер- нутися до Президента та прем'єра, щоб при- пинилося правове сва- вілья. Ми цих депута- тів обирали і подиви-

мося, як вони реагува- тимуть», — заявив «Го- лосу України» голова обласної організації «Чорнобиль-Єдність» Микола Гончаров. **На знімку: учасники акції протесту.** Ліна КУЩ. Фото автора.

Створюють страховий фонд насіння ярих

Голова Рівненської ОДА Василь Берташ до- ручив місцевим науков- цям стежити за ростом та розвитком озимих культур в усіх районах області, оскільки цього- річна посівна проходила за дуже несприятливих погодних умов. Тож се-

лян потрібно орієнтува- ти, які площі доведеться навесні, скільки міндобрих для підживлення купувати та скільки насіння ярих ре- зервувати. Він запевнив, що елітний посівний ма- теріал аграріям здешев- лять — з обласної

скарбниці селянам від- шкодують по 800 гри- вень за кожну придбану тонну високопродуктив- ного насіння ярих. Найуразливішими, а отже й потенційними до пересівання, є площі озимих ячменю та ріпа- ку, констатують нау-

ковці Інституту сіль- ського господарства За- хідного Полісся. Вони слідкують за розвитком озимих культур на дос- лідних ділянках і вже нині рекомендують се- льянам закуповувати гербіциди та міндобри- ва. Науковці певні, що

без весняного піджив- лення ослабленим культурам не обійтися. Водночас морозостій- ким сортам пшениці та жита загрози наразі не- має. Цьогоріч аграрії Рівненщини посіяли озимими на площі май- же 130 тисяч гектарів — на 2 тисячі гектарів більше, ніж торік. **Олександра ЮРКОВА.**

Метан поставили на службу

ПАТ «Краснодонву- гілля» завершило ще два великі проекти з вико- ристання метану в ко- тельні шахти «Самсонів- ська-Західна» і шахтоуп- равління «Суходольське- Східне». Підземний газ тепер обігріває будівлі. Це дає можливість раці- онально використовувати паливні ресурси й по- ліпшити екологічну си- туацію в регіоні. Як по-

відомив головний меха- нік ПАТ «Краснодонву- гілля» Юрій Князєв, наступний етап — ви- робництво електричної енергії при спалюванні шахтного метану в газо- генераторах. Такий про- ект у недалекому май- бутньому втілять у життя на шахті «Самсонівська- Західна». **Алла АНТИПОВА.** Луганська область.

За незаконні розкопки — кримінальна відповідальність

На місці Корсунь- Шевченківської битви активізували свою про- типравну діяльність «чорні» археологи, **повідомляє прес-служба Черкаського управління СБУ.** Правопорушники здійснюють незаконні розкопки, шукають зброю, обмундирування

і боєприпаси часів Дру- гої світової війни з ме- тою спекулятивного пе- репродажу, у тому числі і за межі країни. За останній час зав- дяки оперативним діям співробітників СБУ у «любителів» воєнних раритетів вдалося вилу- чити 327 артилерій-

ських снарядів, 225 мі- нометів та 25 гвинтівок і пістолетів. Проти од- ного з «чорних» архео- логів порушено кримі- нальну справу, і в ній завершено досудове слідство. На нього че- кає кілька років ув'яз- нення. **Лідія ТИТАРЕНКО.**

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...з'явилася «Квочка» для бізнесменів

У Рогатині відкрито бізнес-ін- кубатор для підприємців-поча- тківців. Два роки вони безплатно отримуватимуть офісні послуги, бізнес-консультування, бухгал- терський супровід, проходити- муть навчання і тренінги. Біз- нес-інкубатор створено в рам- ках проекту «Підвищення під- приємницького потенціалу при- кордонного регіону шляхом створення інституцій підтримки підприємництва». Реалізує про- ект регіональний фонд підтрим- ки підприємництва в області ра- зом із регіональним консульта- ційно-інформаційним центром міста Прешов (Словаччина) у межах Програми прикордонного співробітництва «Угорщина— Словаччина—Румунія—Україна 2007—2013».

Дарина НАЗАРЧУК. Івано-Франківська область.

...не КВК єдиним

живуть

молоді гумористи

«Посміхнемося щиро Вишні» — так називається всеукраїн- ський конкурс юних гумористів, який уже вшосте відбувся в Полтаві на базі обласного цен- тру естетичного виховання мо- лоді. На сцені свої творчі до- робки представили 120 юних читців з 13 областей України. Це — учні шкіл і гімназій, вихо- ванці будинків та центрів дитя- чої і юнацької творчості молоді, юні актори дитячих театрів та драмгуртків. Основу їхнього ре- пертуару здебільшого становлять, звісно, твори класи- ків українського гумору — Оста- па Вишні, Павла Глазового, але були й твори сучасних авторів. У молодшій віковій групі (до 14 років) переміг сумчанин Ілля Янко. У старшій (14—17 років) — кращою визнано Анастасію Голоушкіну з Комсомольська, а гран-прі дісталосся кримчанину Євгену Давиденку. А от у номінації «Власні ус- мішки» всі чільні місця посіли полтавці, а кращими з кращих стали Дар'я Тамар'янська з Ком- сомольська, а серед старших школярів — Олександр Боцула з с. Лютенські Будища Зінківсько- го району. Авторські твори юних гумористів будуть надруковані у журналі «Дієслово».

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтава.

...украли вертоліт.

Суд. Посадка

У Дніпропетровську до п'яти років позбавлення волі засуди- ли директора одного з місце- вих приватних підприємств. Громадянин сфальсифікував документи й привласнив ванта- жопазариский вертоліт Мі-8Т, що перебував у банківській зас- таві. Не обійшлося тут без зло- чинної змови зі співробітниками банку. Потім бізнесмен продав вертоліт київській фірмі за 2,4 мільйона гривень, одержавши їх на розрахунковий рахунок власного підприємства. За даними ДПА, зараз верто- літ в Африці. Директору, крім усього іншого, доведеться від- шукдовувати завдані збитки. Постановою старшого слідчого прокуратури Ленінського району Дніпропетровська із цієї метою накладено арешт на особисте майно засудженого на загальну суму 11,5 мільйона гривень.

...у Павлограді вогонь

забрав життя

вже сімох осіб

Не встигли журналісти роз- повісти про одну трагедію, що сталася кілька днів тому, як дуже схожі за сценарієм події розгорнулися у Павлоградсько- му районі. Минулого разу у вогні загинуло четверо, тепер — троє осіб. Ще один чоловік отримав тяжкі травми.

О 4-й ранку стало відомо, що неподалік від міста Тернівка на дачній ділянці одного з садових товариств палає будинок. Поже- жа була такої сили, що на місці будівлі залишилися самі руїни. На згарищі знайшли три обгорі- лі тіла. Загиблим було 25, 27 та 33 роки. З опіками першого та другого ступенів рук і обличчя був госпіталізований 35-річний чоловік. Вже у лікарні він розпо- вів, що того вечора разом із друзями у дачному будинку ве- черяли з оковитою. Центральне опалення у помешканні відсут- не, тож топили піч дровами. Пі- сля вечері полягали спати. Про- кинулися від їдкого запаху й, побачивши пожежу, почали її гасити. Зрозумівши, що самос- тійно вогонь не здолати, 35-річ- ний чоловік накинув на себе ковдру й вивіз з будинку, що й урятувало йому життя. **Тетяна ВАЛПУРСЬКА.** Дніпропетровська область.

СПОРТ

І нехай собі балакають ...

Футбол. Ліга чемпіо- нів. Груповий етап. 5-й тур. 23 лис- топада. **Група Е.** «Байер» (Німеччина) — «Челсі» (Англія). 2:1. «Валенсія» (Іспанія) — «Генк» (Бельгія). 7:0. «Байер» — 9 очок, «Чел-

сі» — 8, «Валенсія» — 8, «Генк» — 2. **Група F.** «Арсенал» (Англія) — «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд). 2:1. «Марсель» (Фран- ція) — «Олімпіакос» (Греція). 0:1. «Арсенал» — 11, «Марсель» — 7, «Олімпіакос» — 6, «Бо- руссія» — 4. **Група H.** «Мілан»

Велетень Галк, котрий розвіяв мрії донецчан.

Досягли компромісу

Футбол. Позавчора у Варшаві відбу- лася зустріч представників національних федерацій кра- їн, чії національні збірні у групі Н виборюватимуть путівки до фінальної ча- стини чемпіонату світу, для узгодження календаря

матчів відбірного циклу. До складу української де- лгації входили віце-пре- зидент ФФУ Володимир Лашкул, тренер збірної Олег Блохін та працівни- ки Комітету по роботі зі збірними ФФУ. Голов- ним результатом пере- ворів стало те, що сторо- ни досягли компромісу, і тому потреба вдаватися до процедури сліпого жереб- кування відпала.

2012 рік. 7 вересня. Молдова — Англія. Чор- ногорія — Польща. **11 вересня.** Англія — Україна. Польща — Мол- дова. Сан-Марино — Чорногорія. **12 жовтня.** Англія — Сан-Марино. Молдова — Україна. **16 жовтня.** Україна — Чорногорія. Польща — Англія. Сан-Марино — Молдова.

14 листопада. Черно- горія — Сан-Марино. **2013 рік. 22 березня.** Сан-Марино — Англія. Польща — Україна. Мол- дова — Чорногорія. **26 березня.** Чорногорія — Англія. Україна — Молдова. Польща — Сан-Марино. **7 червня.** Чорногорія — Україна. Молдова — Польща. **6 вересня.** Україна —

Сан-Марино. Англія — Молдова. Польща — Чорногорія. **10 вересня.** Сан-Мари- но — Польща. Україна — Англія. **11 жовтня.** Молдова — Сан-Марино. Україна — Польща. Англія — Чор- ногорія. **15 жовтня.** Англія — Польща. Сан-Марино — Україна. Чорногорія — Молдова.

У Гадячі Полтавській області відкрито пам'ятник молотку (УНІАН)

Аеропорт «Бориспіль» до Євро-2012 придбає декілька пристроїв для посадки та висадки інвалідів (УНІАН)

На черзі кодифікація ядерного законодавства

Наприкінці минулого року Кабмін ухвалив концепцію кодифікації ядерного законодавства, відповідно до якої в країні повинен з'явитися єдиний документ, що регулюватиме відносини в галузі ядерної енергетики. Такий документ — Ядерний кодекс — пови-

нен замінити близько одинадцяти законів, що діють нині в сфері ядерної енергетики. Робочий проект кодексу вже розміщено на сайті Міністерства енергетики та вугільної промисловості, обговорення його триває. Учора в Інституті законодавства Верховної Ради

відбувся «круглий стіл» на тему «Концептуальні засади кодифікації ядерного законодавства України». В заході взяли участь директор Інституту законодавства Олександр Копиленко, перший заступник директора Олег Зайчук, начальник юридичного відділу Дер-

жавної інспекції ядерного регулювання Віра Матвеева, численні фахівці в сфері ядерної енергетики, представники виконавчої та законодавчої гілок влади, науковці.

Детальніше про захід та його результати ми розповімо в найближчих номерах газети.

Ярослав ГРУЩИНСЬКИЙ.

На знімку: (зліва направо) **начальник відділу стандартизації Державного науково-інженерного центру систем аварійного реагування Міністерства енергетики та вугільної промисловості Василь Куц, помічник-консультант народного депутата України Олег Бондаренко, генеральний директор національного науково-го центру радіаційної медицини НАНУ Дмитро Базика.**

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ФОТОФАКТ

Директор Департаменту готівково-грошового обігу Національного банку України Роман Кисельов, заступник директора генерального департаменту Віктор Зайченко, директор генерального департаменту Віктор Нестеренко (зліва направо) під час інформаційного дня Генерального департаменту регулювання грошового обігу, в ході якого журналістів поінформували про актуальні питання діяльності Нацбанку.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Після Чорнобиля і на соломинку дмухають

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Щоб з'ясувати, чи поширена УНП інформація не є черговим піар-ходом напередодні парламентських виборів, чи викладені у прес-релізів факти відповідають дійсності, зателефонувала голові правління ПАТ «Рівнеазот» Михайлу Заблуді, хоча, чесно кажучи, колеги-журналісти та чиновники з Рівненської ОДА відраджували, пізнавши на собі «культуру спілкування» цього пана. Вже на перших хвилинах спілкування я відчула правоту колег, бо, не встигла ще й поставити запитання, як пан Заблуда відмовився від будь-яких коментарів і поклав слухавку. Спробувала зателефонувати у приймально-годового інженера «Рівнеазоту», де була піддана секретаркою справжньому допиту...

Чесно кажучи, така «закритість» здивувала, так само як і колег з інших ЗМІ, яким теж відмовили у коментарях. Не було їх поширено і прес-службою «Рівнеазоту». А вона могла б або підтвердити, або спростувати поширену РОО УНП інформацію. І заспокоїти збурених чутками городян. Схоже, на «Рівнеазоті» не знайомі із Законом про доступ до публічної інформації, згідно із яким журналісти мають право отримувати відповіді на свої запити, в

тому числі й на усні. Тим паче, якщо це стосується їх професійної діяльності, зокрема, висвітлення таких резонансних і небайдужих громаді екологічних тем. Адже «Рівнеазот» — підприємство підвищеної екологічної небезпеки, тож люди, які живуть поблизу нього, хочуть знати правду, чи таке сусідство не загрожує їхньому здоров'ю. Справедливе, як на мене, бажання. У цьому плані прозоро працює з громадськістю прес-служба Рівненської АЕС.

Залишається сподіватися, що власник ПАТ «Рівнеазот» Дмитро Фірташ, який, судячи з телепередач, чудово спілкується з журналістами, підкаже своїм найманим працівникам, зокрема голові правління Михайлі Заблуді, що і для нього, як громадянина України, є обов'язковим дотримання законів, у тому числі Закону про доступ до публічної інформації.

Тим часом прогалини в недостатній інформації тільки шкодять іміджу підприємства. І, звичайно, знаходяться бажаючі їх заповнити. Так, Агентству журналістських розслідувань вдалося поспілкуватися з одним із працівників «Рівнеазоту» на умовах нерозголошення його прізвища, оскільки людині це може коштувати звільнення. Працівник підтвер-

див факт аварії, а також повідомив, що постраждалих не було. Також розповів, що, за неофіційною інформацією, яку обговорюють між собою «азотівці», збиток підприємства вже склав кругленьку суму, тож працівникам скасяли, що ні премії, ні тринадцятої зарплати не буде.

Голова Рівненської ОДА Василь Берташ, до якого, попри його зайнятість, додзвонитися легше, ніж до М. Заблуди, сказав, що інформація про аварію на «Рівнеазоті» до нього не надходила, хоча й дав розпорядження своєму заступнику з'ясувати, чи вона була насправді. У телефонній розмові з чиновником М. Заблуда заперечив випадок такої аварії. Так само розводять руками і працівники МНС, які запевняють, що не виїжджали за викликом на «Рівнеазот». На це у простого люду, котрий після замовчування аварії на ЧАЕС схильний довіряти чуткам (мовля, диму без вогню не буває), своє пояснення: якщо завдали шкоду довкіллю, то це може коштувати гігантну штраф, тож йому вигідно «не виносити сміття з хати».

Що тут скажеш, класичного: нестача інформації породжує чутки.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Федеративної Республіки Бразилія про співробітництво в оборонній сфері

Верховна Рада України **постановляє:**

Ратифікувати Угоду між Урядом України та Урядом Федеративної Республіки Бразилія про співробітництво в оборонній сфері, яка підписана 15 вересня 2010 року в м. Києві і набирає чинності з дати отримання останнього письмового повідомлення про виконання кожною з її сторін внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання нею чинності.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 2 листопада 2011 року. № 3987-VI.

Закон України

Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці № 155 1981 року про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище

Верховна Рада України **постановляє:**

Ратифікувати Конвенцію Міжнародної організації праці № 155 1981 року про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище, ухвалену на 67-й сесії Генеральної конференції Міжнародної організації праці, яка набирає чинності для України через дванадцять місяців після дати реєстрації її ратифікаційної грамоти.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 2 листопада 2011 року. № 3988-VI.

Закон України

Про внесення змін до статті 17 Закону України «Про міліцію» щодо вимог до осіб, які приймаються на службу до міліції

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Статтю 17 Закону України «Про міліцію» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 4, ст. 20; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 36, ст. 526) викласти в такій редакції: «Стаття 17. Прийняття на службу до міліції

На службу до міліції приймаються на контрактній основі громадяни Укра-

ОФІЦІЙНО

їни, які досягли 18-річного віку (крім випадків, встановлених законодавством), мають повну загальну середню освіту, володіють державною мовою, здатні за своїми особистими, діловими і моральними якостями, фізичною підготовкою і станом здоров'я виконувати покладені на міліцію завдання. При прийнятті на службу до міліції може бути встановлено випробування строком до одного року.

Призовники не підлягають прийняттю на службу до міліції, крім осіб, які приймаються на навчання до вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України.

Працівники міліції складають присягу, текст якої затверджується Кабінетом Міністрів України.

На службу до міліції не може бути прийнята особа:

- 1) яка була засуджена за злочин вироком суду, який набрав законної сили;
- 2) стосовно якої було винесено рішення про закриття кримінальної справи за nereабілітуючими підставами».

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ, 3 листопада 2011 року. № 3999-VI.

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» щодо погашення заборгованості перед Державним бюджетом України за субкредитами, наданими енергогенеруючим компаніям

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 7-8, ст. 52, № 42, ст. 427, ст. 429; із змінами, внесеними законами України від 21 квітня 2011 року № 3291-VI, від 12 травня 2011 року № 3315-VI і № 3331-VI, від 14 червня 2011 року № 3491-VI, від 5 липня 2011 року № 3562-VI, від 22 вересня 2011 року № 3768-VI, від 6 жовтня 2011 року № 3823-VI, від 7 жовтня 2011 року № 3905-VI, від 18 жовтня 2011 року № 3911-VI, № 3912-VI і № 3913-VI, від 20 жовтня 2011 року № 3953-VI і № 3954-VI, від 4 листопада 2011 року № 4011-VI і № 4012-VI) згідно з додатком до цього Закону.

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

у частині першій цифри «300.619.997,8» та «46.108.486,5» замінити відповідно цифрами «300.781.997,8» та «46.270.486,5»;

у частині другій цифри «339.022.103,1» та «46.284.530,5» замінити відповідно цифрами «339.184.103,1» та «46.446.530,5»;

2) статтю 4 доповнити пунктом 43 такого змісту:

«43) плата енергогенеруючих компаній за надання державних гарантій та плата за користування субкредитами, наданими на впровадження Проекту розвитку ринку електроенергії»;

3) у пункті 50 статті 14 слова та цифри «пунктом 41» замінити словом та цифрами «пунктами 41, 43»;

4) внести зміни до додатків № 1 та № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» відповідно до додатків № 1 та № 2 до цього Закону.

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 4 листопада 2011 року. № 4011-VI.

Закон України

Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 7-8, ст. 52, № 42, ст. 427, ст. 429; із змінами, внесеними законами України від 21 квітня 2011 року № 3291-VI, від 12 травня 2011 року № 3315-VI і № 3331-VI, від 14 червня 2011 року № 3491-VI, від 5 липня 2011 року № 3562-VI, від 22 вересня 2011 року № 3768-VI, від 6 жовтня 2011 року № 3823-VI, від 7 жовтня 2011 року № 3905-VI, від 18 жовтня 2011 року № 3911-VI, № 3912-VI і № 3913-VI, від 20 жовтня 2011 року № 3953-VI і № 3954-VI, від 4 листопада 2011 року № 4011-VI і № 4012-VI) згідно з додатком до цього Закону.

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 4 листопада 2011 року. № 4013-VI.

ФОТОФАКТ

Представник старосвітської Чернігівської кобзарської школи, лауреат Національної премії України ім. Т. Шевченка Василь Нечепя презентував у Чернігові свою книгу «Рід козацький величавий», у якій умістив нариси про музичну культуру українського народу, відомих майстрів гри на бандурі, опублікував записані Олександром Довженком на Приднісній пісні тощо.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Схоже, на «Рівнеазоті» не знайомі із Законом про доступ до публічної інформації

Криза духу

1980 року світові фінансові активи приблизно дорівнювали світовому ВВП (12 трлн. і 10 трлн. дол. США), а вже 2007-го перші перевищували другі у 3,5 рази: 195 трлн. і 55 трлн. дол. США, відповідно. Тобто відбувається збагачення фінансової верхівки фактично через віртуальну економіку.

Глухий кут

Це означає, що ліберальна модель розвитку, яка будувалася десятиліттями, що охопили і вікові виміри часу, завела цивілізаційний розвиток країн, які наслідували її, у глухий кут. Очевидно, що й «наш потяг» вибрав координати маршруту також у цьому напрямку. Бо, якщо для італійців чи американців видається їхнє суспільство як несправедливе, то для українців уся система життєдіяльності насичена кричущою несправедливістю. Несправедливість у розподілі засобів виробництва в процесі приватизації, використанні національного багатства, оплаті праці, доступі до освіти, медицини, культурних надбань, спорту, нарешті, пронизує усе суспільство.

Якщо навіть у країнах з розвинутою капіталістичною системою виробництва понад 40% засобів виробництва знаходиться в руках держави, а отже, працює на суспільство, то в Україні цей показник дійшов до критичної межі у 20% і видно, що це ще не кінець, є наміри й надалі передавати ресурси із рук держави до приватної власності.

За 20 років доморощений олігархат забрав у народу за безцінь власність і поділив її між обмеженим колом осіб. І сьогодні найменші несправедливі дії влади провокують народ на повторний сценарій розвитку подій. Адже нехай ніхто не сумнівається в тому, що такий розподіл власності не зачепив свідомість і душу народу, і настане час, коли народ не тільки спитає про це, а й прийме рішення — справедливе. Крок за кроком народ нагадуватиме владі про свої права і про обов'язки влади перед ним. Нехай, наприклад, робітники того ж «Луганськтепловоза» змовчали, коли в них фактично забрали підприємство, а їх самих позбавили роботи, бо відіграла роль їхня зневіра у тому, що їм під силу щось змінити. А може, навіть і апатія, адже 15 років нестабільності, в якій перебувало підприємство, наклали свій відбиток. Тим більше, не втримався перед натиском тодішньої влади і авто-

ритет потужного інвестора, за спиною якого ціла корпорація іноземної держави. Відтоді минуло небагато часу. І вже сьогоднішні події під Верховною Радою показали, що народ психологічно переступив бар'єр недоторканності «тих, хто має владу і багатство». За всі ці роки втрачено авторитет народу до суспільства через аморальність та несправедливість, що панує в ньому.

Криза ідентичності

Від того потрясіння на початку 90-х років, коли знецінилися гроші, мільйони залишилися без роботи, змінили спосіб життя, діяльності, населення не може оговтатися по цей день. Науковці відкрито ставлять діагноз, що суспільство хворе, й українська нація переживає кризу ідентичності, яка оцінюється як найбільш вразлива для неї, порівняно із політичною та економічною кризами, оскільки вражає її етнологічні особливості, на ментальному рівні загрожує змінами у соціальній поведінці та генетичній спадковості для майбутніх поколінь.

І вивести із цього депресивного стану суспільство буде складніше, ніж з економічної кризи. Саме цим пояснюється те, що люди вже не сприймають навіть позитивних зрушень в економіці.

Упродовж 20 років українець, з одного боку радіючи з того, що живе у вільній Україні, не може позбутися гнітючого відчуття, що в нього «вкрали» державу, Батьківщину з великої літери.

Держава, покладаючись на те, що ліберальна економічна модель усе відрегулює сама, фактично самоусунулася від своєї виховної функції. У складний період деідеологізації та переходу від старого до принципово нового суспільного буття не визначила єдиних неполітичних установок у свідомості людини з позицій цивілізаційного підходу. Намагання сформулювати національну ідею перекрилися нестримною жагою наживи в процесі первісного накопичення капіталу, яка охопила політичну верхівку країни. І, схоже, не відпускає досі. І це найбільше пригнічує й обурює народ. Навіть патріот сьогодні замислюється, а яку ж державу йому обстоювати? Якщо таку, що забезпечила розкішне життя олігархам, які заволоділи більшістю

національного багатства, то у нього в душі все протестує. Історики пояснюють великі прориви в цивілізаційному розвитку підйомом духу усієї нації, концентрацією саме духовної енергії в єдиному напрямі. Підняти і модернізувати країну народ хоче для себе і своїх нащадків, а не для «обраних».

Той духовний підйом і сподівання людей, з якими творилася незалежна держава, перейшов у стан розчарування. Не випадково на парламентських слуханнях у 2009 році всерйоз ішлося про запад національного духу й національної ідеї, загрозу квазіпатріотизму, безкарність цинічного збагачення небагатьох і зuboжіння більшості, відсутність реставрації історичного досвіду, «духовне і моральне знесилення нації». Називалися дані про те, що 78 відсотків населення України самоідентифікується як українці; 114 представників етнічних груп становлять лише 0,37 відсотка населення; 17 національних меншин — це 0,57 відсотка від загальної кількості мешканців країни, причому більшість із них — мігранти.

Однак, висока частка тих, хто хоче виїхати із країни (понад 50%), тих, хто не задоволений життям, тих, хто живе в умовах бідності (60,5%) та навіть злиденності (15%), свідчить про те, що значна частина українців не відчуває єдності нації та не бачить її цивілізаційної перспективи.

Усе це вказує на реально існуючу кризу ідентифікації в українському суспільстві.

Соціальна ідентичність — це переживання й усвідомлення своєї приналежності до тих чи інших соціальних груп і спільнот. Ідентифікація з певними соціальними спільнотами перетворює людину з біологічної особи на соціального індивіда й особистість, дозволяє йому оцінювати соціальні зв'язки і приналежності в термінології — «Ми» і «Вони».

Індекс таланту

Україна знаходиться на 19-му місці за показником загального індексу таланту, який має тенденції до зростання. При цьому країна перебуває на 82-му місці за рівнем конкурентоспроможності серед 130 ранжованих країн, а рівень життя населення відкидає країну за 100-ту позицію. Це означає, що здібності, інтелект і потенційний дух української нації стримується внутрішніми чинниками. Такими чинниками, насамперед, є безпрецедентний відхід реально сформованої моделі облаштування держави, економічного і соціального життя від визначених Конституцією України ознак щодо належності влади, національних багатств та основних ресурсів країни саме народу. І талановитий

ДОВІДКОВО

За оцінками Інституту Альберта Ейнштейна (США), у 2008 році показник депресивності українського суспільства перевищив 66% населення, що, на думку вчених, виключає можливість для країни здійснити оптимістичний прорив.

народ дедалі більше починає розуміти і що відбулося з державою, і чому найбільшою хворобою суспільства поряд із епідеміями є тяжкий депресивний стан, який супроводжується руйнацією почуття власної гідності та втратою довіри в суспільстві на всіх рівнях соціуму.

Рівень довіри між владою, бізнесом і населенням перейшов критичну межу.

Рівень довір'я

За даними Інституту демографії і соціальної політики НАН України, у 2009 році частка тих, хто повністю довіряв судам, становила лише 1,2%, міліції — 2,7%, місцевим органам влади — 13,6%, Верховній Раді України 1,8%, 30% — ЗМІ.

Люди не довіряють судам, лікарям, учителям, міліції, продавцям, засобам масової інформації. Загалом рівень довіри в суспільстві співвітчизникам не перевищує 40%. Навіть сусідам і колегам по роботі довіряє лише половина громадян. На всіх рівнях суспільних відносин спостерігається намагання обдурити, перехитрити, вигадати. Це теж результат ліберальної моделі, що примусила і владу, і все суспільство перейти на прагматичні фінансово-економічні відносини, аж до духовних цінностей сімейних стосунків тощо. Сьогодні, коли зустрічаються люди із відвертістю, безкорисливістю, відданістю, моральною підтримкою та порядністю, то вони всіх дивують проґнозами таких категорій духовності. З таким рівнем довіри ніяка модернізація і реформи в країні неможливі. Як кажуть науковці, соціальний капітал суспільства низький, чи не найнижчий у Європі. Немає потрібного підйому духу, ентузіазму і, знову ж таки, через несправедливість суспільного устрою.

У країні нічого не робиться для формування позитивного соціально-психологічного клімату. Я дуже поважаю народного артиста, Героя України Богдана Ступку, але навіть його високий талант і той художньо-потужний ролик, який останнім часом транслює телебачення про любов до України, не вирішить питання усунування довіри в суспільстві, піднесення патріотичного духу настільки, щоб нація змогла зробити суспільно-технологічний відрив від стану тотальної кризи.

Перспектива

Чи є у нас основа для духовного національного зростання? Звичайно, є.

На превеликий жаль, багато політичних рішень в останнє десятиліття прийнято без належного врахування специфічних особливостей України, її ролі у світовій історії.

Цивілізаційний підхід в оцінці змін, що відбуваються, і подій абсолютно не використовується більшістю аналітиків.

Недовіра та психологічне напруження в суспільстві і на особистісному рівні погіршують якість життя, негативно позначаються на стані здоров'я. У суспільстві з недовірою до людей підвищується незадоволеність та агресія, а втрата соціального оптимізму і надії на зміни на краще обумовлюють розчарування, зневіру у власних силах та сенсі життя. Загальний психологічний дискомфорт істотно збільшує ризик виникнення конфліктів і стресових ситуацій, спонукає людей до вживання алкоголю, наркотиків, скоєння самогубств та інших видів асоціального поведінки.

Зростає маргіналізація населення, яка характеризується відторгненням людини від суспільних процесів. Людина, яка має обмежений доступ до освітніх і медичних послуг, навіть працюючи, не може забезпечити себе житлом чи належним комфортом, поступово відсторонюється від суспільних проблем, її перестають цікавити плани урядів, діяльність парламентаріїв, заклики політиків. Вона поступово переходить в індиферентний стан, стан душі її перебуває в міночному режимі.

Для того, щоб нація усвідомила історичне покликання розкриття й прояву власних різнобічних можливостей, населення має відчутти не просто рішення, які цікаві чи важливі для влади, а насамперед справедливі, які б рівнялися із поняттями совісті, а дії політиків відповідали б категорії честі та гідності.

Відомий український історик-філософ В. Липинський пропонує досить зважений проект розвитку національної держави. На його думку, нація — це наслідок державності, яка може бути побудована лише на засадах здорового консерватизму. Мислитель наголошує на тому, що основним критерієм здоров'я нації є дотримання універсальних форм цивілізованого співжиття. «Щоб перемагати, — стверджує вчений, — ми мусимо мати не тільки силу матеріальну, а, передусім, силу моральну». І в цьому не можна з ним не погодитися.

Валентина СЕМЕНЮК-САМОНЕНКО, перший заступник голови СПУ, народний депутат України II, III, IV та V скликань, голова Союзу жінок України «За майбутнє дітей».

САМОВРЯДУВАННЯ

Відхилили «таємний» генеральний план

Депутатів Одеської міської ради перед початком сесії зустрічали пікетники із плакатами з вимогами виборців заблокувати прийняття з ініціативи міської влади нового генерального плану розвитку міста, що його городяни називають «таємним». Таку назву найважливіший містобудівний документ одержав через те, що шість із семи його томів мали гриф «для службового користування».

Не тільки виборці, а й практично всі депутати не змогли ознайомитися із проектом нового генерального плану, розробленого київським інститутом «Діпромист». Не відбулися передбачені чинним законодавством громадські слухання документа, що визначає будівельну стратегію міста на 25 років.

Протягом двох годин депутати обговорювали проект нового генерального плану, двічі він виносився на голосування. Їх результатом стало відхилення проекту нового генерального плану. Ухвалено рішення про проведення громадських слухань з проекту генплану.

Одеський міський голова Олексій Костусев не дочекався завершення роботи сесії міської ради та поїхав на зустріч зі спеціальним представником Президента України Віктора Януковича, котрий прибув до Одеси за особистою квaziською глави держави для того, щоб перевірити факти порушення земельного законодавства, про які стало відомо Вікторові Януковичу під час його нещодавньої робочої поїздки в Одесу й зустрічі з жителями міста. Йдеться про незаконне виділення міською радою п'яти земельних ділянок у прибережній зоні. Це рішення оскаржено в суді прокуратурою Приморського району.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Контактна особа — це професія

Кілька днів у Полтаві тривав тренінг для контактних осіб проекту ЄС та ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». В його роботі взяли участь представники Полтавщини, Харківської та Сумської областей.

— Реалізація ініціатив громад, вирішення конкретних питань їхньої життєдіяльності, — зазначив заступник голови обласної ради Володимир Марченко, — значною мірою залежить від рівня фахової підготовки контактних осіб в областях і районах, організації дієвої роботи місцевих ресурсних центрів. Це — крок до успіху. В нас діє і конкурс проектів розвитку територіальних громад Полтавської області, заснований обласною радою, який впроваджується паралельно з проектом ЄС та ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» і має на меті розв'язання актуальних проблем розвитку місцевого самоврядування та поширення позитивного досвіду.

Програма навчань була насичена: лекційні та практичні заняття, дискусії з дослідженням тем соціальної мобілізації, інституційного розвитку, комунікації, планування, підготовки мікропроектів тощо.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсними посвідчення помічників-консультантів:

народного депутата України Ківалова С. В.: Вершиніної Марії Михайлівни (номер посвідчення 28/20), Гаврилова Дімитрія Вікторовича (номер посвідчення 28/27).

Заболотного Геннадія Васильовича (номер посвідчення 28/09).

Мельника Миколи Григоровича (номер посвідчення 28/26).

Мельник Олени Миколаївни (номер посвідчення 28/22).

Неугодишкова Андрія Олександровича (номер посвідчення 28/11).

Фадєєвої Ніни Миколаївни (номер посвідчення 28/21).

Управління кадрів.

Обсяг іноземних інвестицій у Дніпропетровську область станом на жовтень 2001 року перевищує 8 мільярдів, повідомив голова ОДА Олександр Вілкул (*РБК-Україна*)

Україна почне переговори про створення зони вільної торгівлі з Туреччиною уже в грудні цього року. Про це заявив посол України в Туреччині Сергій КОРСУНСЬКИЙ, пише «Комерсант-Україна»

Олександр БАВИЦЬКИЙ: «У нас 500 комбайнів і 300 зерновозів — це найбільший парк в Україні»

Про плани на новий маркетинговий рік та про перспективи розвитку ринку сільгосптехніки розповідає керівник підрозділу «Механіко-технологічна станція» Державної продовольчо-зернової корпорації України Олександр БАВИЦЬКИЙ.

Ліквідувати дефіцит зернозбиральної техніки

— Могли б Ви озвучити плани компанії на новий маркетинговий рік?

— Особливу увагу в новому маркетинговому році ми приділимо зернозбиральній техніці, дефіцит якої особливо відчувається на полях України. Лише кілька цифр. Забезпеченість зернозбиральною технікою всіх категорій господарств — менш як 40 відсотків від потреби. Водночас 78 відсотків комбайнового парку країни перебуває за межами амортизаційного та економічно доцільного строку експлуатації. Як результат — щорічні втрати під час збирання врожаю — понад 6 мільйонів тонн зерна, що за сьогоднішнього рівня цін еквівалентно 12 мільярдам гривень.

Машинно-технологічний комплекс надає послуги тим господарствам України, які не в змозі самостійно забезпечити себе зернозбиральною технікою, а таких в Україні 84 відсотки.

Парк техніки МТС Держкорпорації дає

змогу надавати послуги сільгоспвиробникам, які з кожним сезоном стають дедалі затребуваніші у зв'язку з використанням застарілої і зношеної техніки. Застосовуючи принцип надання послуг «точно в строк», він не тільки заповнить дефіцит техніки в період проведення польових і збиральних робіт, а й забезпечить виконання робіт у суворо відведених, оптимальних агростроках.

У новому МГ ми плануємо закупити ще 2 тисячі комбайнів і до 1 000 зерновозів. Нині тривають переговори з виробниками зерновозів, і вони на фінальній стадії. Наші умови такі: збільшити обсяг кузова, знизивши його вагу, і якщо це вдасться, нам буде достатньо на наступний МГ 500 таких машин.

— А на скільки Ви збираєтеся знизити вагу кузова?

— Кубатура збільшиться майже вдвічі, до 70 кубів, порівняно з нинішніми 35. Тут питання лише економічне. Ми перевозимо різні вантажі, але, якщо засипати повний кузов КамАЗа зерном, то це буде 30 тонн, але

Олександр Бавицький — керівник підрозділу Механіко-технологічна станція «Державної продовольчо-зернової корпорації України».

якщо ми засиплемо туди такий само обсяг соняшнику, то вийде 15—17 тонн. Однак гроші нараховуються за тонно-кілометри, а якщо це

висівки, а якщо це жом? Ми дуже втрачаємо у вазі, тому що більший обсяг узяти не можемо. Тому нам потрібні універсальні кузови.

Комбайни повинні збирати в Україні

— Скажіть, комбайни Ви плануєте закуповувати у вітчизняного виробника чи зарубіжного?

— За час від початку роботи МТС ми провели зустрічі практично з усіма світовими виробниками комбайнів: від найбільших до найменших. З таким великим, як у нас, замовленням ми разом із Міністерством аграрної політики і продовольства України змогли їх переконати в тому, щоб вони відкрили в Україні власне збиральне виробництво. Якщо ми будемо підходити до рішення такого питання якимись іншими шляхами, то завжди перебуватимемо в печерному столітті. Сьогодні ми покликали найпереводіших виробників комбайнів у країну,

вони погодилися і прийшли.

На даний момент ми ведемо переговори з кількома відомими світовими виробниками сільськогосподарської техніки. Це німецький «Claas», Case New Holland, російський «Россельмаш», «Гомсільмаш» і деякі інші виробники. Вони висловили зацікавленість у тому, щоб узяти участь у фінансуванні деяких програм із спільного збирання.

Основна наша умова — комбайни повинні збирати на території України. Це дасть додаткові робочі місця й завантаження вітчизняного виробництва.

— А російські компанії беруть участь у цьому процесі?

— Беруть. Як я вже сказав, ми ведемо переговори з «Россельмашем». З того класу комбайнів, які нас цікавлять, вони можуть запропонувати лише одну модель — «Торум», ту, що має продуктивність понад 12 кг/хв.

Сподіваюся, на початку наступного року ми вийдемо на фінальну стадію переговорів з «Россельмашем». «Внешэкономбанк России» і «Сбербанк России» готові розглянути фінансування.

— На яких умовах МТС ДПЗКУ здійснюватиме закупівлю сільгосптехніки?

— Ми будемо використовувати лізинг, лізингові компанії. Тобто прямої покупки не буде. Ми розглядаємо пропозиції практично всіх лізингових компаній і вибираємо найоптимальніші для нас умови.

Нині багато точиться розмов про виробництво вітчизняної сільгосптехніки. У нашій країні є три виробники комбайнів: Херсонський машинобудівний завод (ХМЗ), Білоцерківський машинобудівний завод (БМЗ) і СП «Дон-Лан». ХМЗ виробляє власні комбайни, БМЗ збирає білоруські комбайни і СП «Дон-Лан» збирає російські комбайни. Ми працюємо з технікою всіх трьох підприємств, але основни-

Зернозбиральна техніка «ДПЗКУ-МТС».

ми є ХМЗ і БМЗ, які належать одному власникові — Олександр Олійнику. Лізинговими компаніями було придбано, а нами взято на умовах лізингу 200 комбайнів у Білоцерківського машинобудівного заводу й 21 комбайн у Херсонського. Комбайни БМЗ працюють добре. А проблема техніки ХМЗ — негативний імідж серед наших фермерів, тому цим комбайнам важко знайти роботу. На ранніх зернових вони відпрацювали непогано, але на збирання пізніх зернових ми не змогли укласти жодного контракту. Тому ці комбайни ми були змушені поставити на зберігання. Аграрії, почувши, що це буде «Славутич», відмовляються від контрактів. Ранні зернові забирають у дуже короткий термін, і практично завжди спостерігається нестача збиральної техніки, а нині в аграріїв є вибір. А комбайни БМЗ працюють, вони й сьогодні в полі.

— З огляду на вище сказане про ХМЗ не могли б ви прокоментувати заяву О. Олійника про те, що МТС ДПЗКУ винне ХЗМ 30 мільйонів гривень за поставками сільгосптехніки?

— У нас із Херсонським машинобудівним заводом і Білоцерківським машинобудівним заводом немає договорів про купівлю сільськогосподарської техніки. Жодних економічних чи фінансових відносин у нас із цими заводами і власником заводів немає. Ми

З початку 2011-2012 маркетингового року (липень—листопад) «Державна продовольчо-зернова корпорація України» виконала завдання із приймання збіжжя нового врожаю на понад 70 відсотків від загального річного плану. Про це повідомив генеральний директор ДПЗКУ Олександр Лавринчук, коментуючи виконання планів підприємством із заготівлі зерна на 2011-2012 маркетинговий рік. Зокрема, він зазначив, що «станом на 23.11.2011 р. на заготівельні філії надійшло понад 2 мільйони тонн зерна, що на 863 тисячі тонн більше, ніж за відповідний період минулого року. За цей сам час через портові елеватори відвантажено 355,7 тисячі тонн зерна (в минулому — 266,8 тисячі тонн)».

ніколи в нього нічого не купували.

— У своїй заяві О. Олійник зазначає, що власником цієї техніки виступає компанія ТОВ «Техноторг», що є, за його словами, оператором МТС ДПЗКУ?

— Компанія «Техноторг» — це комерційна структура, в неї з О. Олійником зовсім окремі відносини, що ДПЗКУ ніяк не стосуються.

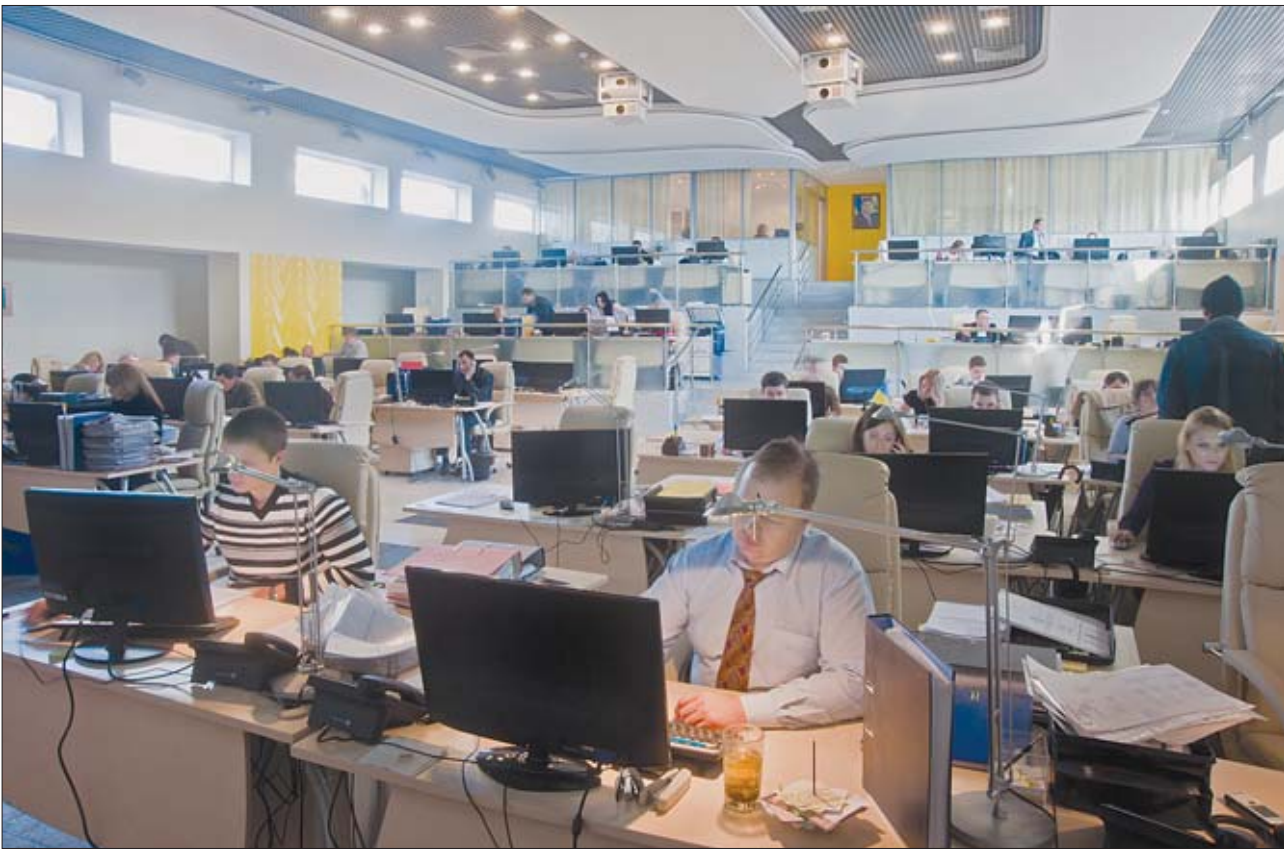
«ДПЗКУ-МТС» — найбільший проект в Україні

— Скажіть, який парк МТС за підсумками поточного року?

— У нас є 500 комбайнів і 300 зерновозів. Навіть на сьогоднішній день це найбільший проект в Україні. Ні в кого в одних руках не зосереджено такого парку сільськогосподарської техніки, що працює в інтенсивному режимі по всій території країни.

— Якої потужності комбайни ви будете закуповувати і як це вплине на продуктивність?

— Ми збираємося в новому МГ брати потужніші комбайни, від 12—14 кг/хв, це збільшить продуктивність. Ми бачимо, що за підсумками врожаю нинішнього року нам необхідні комбайни з більш високою продуктивністю. Цього року був великий урожай зернових. Зокрема, врожайність кукурудзи перевищила 80 ц/га.

Центр оперативно-технічного управління зернозбиральною технікою «ДПЗКУ-МТС».

— А як все-таки це позначиться на продуктивності?

— Ідеться, швидше, про швидкість збирання. У фермера є два тижні, якщо в них вкладається — добре, якщо ні — одразу виникають втрати. Тому питання в тому, наскільки оптимально можна зібрати зернові. Що більша продуктивність комбайна, то швидше він проводить збирання, незалежно від урожайності.

У нас є частина комбайнів, швидкість яких 8 кг/хв. Вона оптимальна під час збирання 40 ц/га, а в нинішньому році врожайність перевищила 50 ц/га, і

комбайн рухається вдвічі повільніше, ніж він повинен іти. Знаючи, що й аграрії, й Мінагропрод працюють над тим, щоб максимально підвищити врожайність, ми теж прагнемо того, щоб у нас були більш високопродуктивні комбайни.

— Яку частку роботи МТС виконує безпосередньо для ДПЗКУ, а яку для сторонніх компаній?

— Ми працюємо з усіма сільгоспвиробниками, і з холдингами, і з дрібними господарствами, фермерами, організаціями, будь-якої форми власності. І на тій землі, що орендується філіями ДПЗКУ,

ми надали всі послуги зі збирання. А здебільшого — в нас дрібний і середній виробник, що не має можливості купити комбайн. Навіть великим холдингам техніки все одно не вистачає. Ми й нині ще продовжуємо забирати і в великих холдингах, і в дрібних та середніх господарствах. На сьогодні ми вже зібрали на площах близько 400 000 гектарів.

— У серпні поточного року МТС ДПЗКУ впровадила центр управління комбайнами МТС, не могли б Ви трішки розповісти про нього?

— Уся техніка, що в нас працює, забезпечена системою

GPRS моніторингу. Завдяки цьому ми маємо чітку і зрозумілу картину, де, як і в які строки, в який час трудяться наші комбайни. Техніка працює в інтенсивному режимі. Всі комбайни поділено на бригади, в кожній бригаді свій бригадир, завдяки чому здійснюється вчасне технічне обслуговування й усунення неполадок на місці. За кожною бригадою закріплений диспетчер центрального офісу, який відстежує свою бригаду в режимі реального часу.

На всю техніку, яку купуватимемо на умовах лізингу, ми теж будемо ставити систему GPRS. Тобто ми хочемо бачити кожну нашу одиницю в реальному часі.

року посіяно на площі 3 004,3 гектара; озимого ячменю — 42 гектари.

Нагадаємо, що загальна робоча місткість 44 підрозділів філій «Державної продовольчо-зернової корпорації України» становить 3 461 тисячу тонн, у тому числі сумарні потужності з перевалки на експорт Одеського та Миколаївського портів — 2 380 тисяч тонн зернових вантажів на рік.

На 2011-2012 маркетинговий рік корпорація планує заготувати понад 3 000 тисяч тонн (90 відсотків ємкостей) зерна загалом, та здійснити перевалку зерна через портові елеватори — 2 210 тисяч тонн.

Прес-служба «Державної продовольчо-зернової корпорації України». Фото надано ДПЗКУ. Тел. (044) 206 15 17 pressa@pzcu.gov.ua www.pzcu.gov.ua

Комбайн «ДПЗКУ-МТС».

За його словами, найбільше відзначилися 9 філій корпорації — Савинський, Сахновщинський елеватори, Харківський та Ізюмський КХП (Харківська область), Роївський елеватор (Донецька область), Білокриницький КХП (Херсонська область), Старокостянтинівський елеватор (Хмельницька об-

ласть), Ічнянське ХПП (Чернігівська область), Тернопільський КХП. Крім того, генеральний директор «Державної продовольчо-зернової корпорації України» Олександр Лавринчук повідомив, що на землях, орендованих корпорацією, цього року зібрано понад 21 тисячу тонн ран-

ніх зернових. Зокрема, озимої пшениці зібрано 19 817,44 тонни з площі 3 714,61 гектара; ярого ячменю — 1 587 тонн із площі 405 гектарів. Більша половина врожаю — продовольче зерно. Найкращий урожай одержано на полях філії «Великопетиський елеватор» (Херсон-

ська область), де озимої пшениці намолочено 61 ц/га, а ярого ячменю — 44 ц/га. Крім того, соняшнику намолочено 5 247,9 тонни з площі 2 703,1 гектара; кукурудзи зібрано з площі 175,7 гектара. Можна підбити підсумки осінньої посівної. Озимої пшениці під урожай 2012

НАТО позитивно оцінює виконання Річної національної програми співробітництва Україна—НАТО на 2011 рік, вказуючи на необхідність активізувати реформи в деяких сферах. Про це заявив заступник міністра закордонних справ України Павло Клімкін за результатами засідання, що відбулось днями в Брюсселі (*Укрінформ*)

Проект рішення про будівництво в столиці Центру захисту тварин буде внесено в Київраду найближчим часом, *повідомили в КМДА*

...Та Богданова церква на узгірку

ТОЧКА НА КАРТІ КРАЇНИ

— *Колись наш Суботів, за батька Хмеля, був заможним і знаним від Кракова до Парижа. Тепер тільки тінь лишилася від тієї слави та Богданова церква на узгірку...* (З розмови селян Суботова).

Сьогодні у родовому селі Богдана Хмельницького проживає близько 670 мешканців. Половина з них — непрацездатного віку. Щороку населення зменшується на 12—18 осіб. Натомість народжується троє-п'ятеро дітей. У школі навчається 52 учні. Цієї осені першого класу не набрали. У селі немає дитсадка.

Живе громада з дотаційних копійок

— Багато чого бачив на своєму довгому віку наш славний Суботів, — ділиться своїми думками сільський голова Іван Гришко. — Були у нього часи розквіту і занепаду. Я скажу про те, що сам пережив. Коли наприкінці 90-х грянула аграрна «реформа», я, як міг, переконував ново-явлених власників земельних і майнових паїв зберегти те, що маємо. Та де там! Тільки надійшла зверху вказівка «рехвормувати» — керівництво району і колгоспів метнулося її бездумно виконувати. Тепер сидять наші земляки без роботи, — зітхає Іван Іванович. — Близько тисячі гектарів земельних паїв орендують нині аж чотири господарі! Навесні прийдуть, посіють своєю потужною технікою, восени самі зберуть, а ми тільки дивимось на те все.

Тепер у Суботові працює філія національного історико-культурного заповідника «Чигирин». Екскурсово-

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Перші писемні згадки про Суботів датовано кінцем XVI століття. У 1595 році в родині підстарости чигиринського Михайла Хмельницького народився син Богдан, майбутній гетьман-державотворець. У 1656 році за наказом і коштом Богдана Хмельницького у Суботові побудовано Іллінську церкву-фортецю, архітектурний шедевр українського козацького бароко. У 1657 році в цьому храмі поховано великого гетьмана.

ди пропонують оглянути церкву, замчище Богдана Хмельницького, етнографічний музей, гідрологічну пам'ятку козацької доби «Три криниці».

Нарікає сільський голова й на те, що підприємці-орендарі не є соціально відповідальними. Чому? Бо у договорах оренди немає пунктів про створення робочих місць, про допомогу сільській територіальній громаді. Юристи, котрі готували підприємцям договори, були «розумними», а селяни, безоглядно ставлячи свої підписи під документом, навіть не замислювалися про наслідки. Хто, наприклад, ремонтуватиме сільські дороги, дбатиме про амбулаторію, школу, клуб. Де візьмуться гроші на вуличне освітлення, підтримку санітарного стану села, адже каса сільської ради порожня, живе громада з дотаційних копійок.

Не газифікована навіть школа

Шість років тому, зазначає Іван Гришко, з'явилося було світло у кінці тунелю:

Гетьманська корчма-музей.

почала працювати перша у державі культурологічно-туристична програма «Золота підкова Черкащини». В її рамках у гетьманському селі звели захисний павільйон над рештками маєтку Богдана Хмельницького, провели повну реставрацію Іллінського храму-усипальниці, впорядкували пам'ятку історії «Три криниці». До Суботова за державні кошти підвели магістральну лінію природного газу. А ось про газифікацію власних осель селяни мали подбати самі.

— Суботівці корови продавали, аби тільки бути з «блакитним вогником», — пригадує секретар сільради Василь Гапша. — Провели газ у свої будинки 112 господарів. У решти на таку «розкіш» забракло грошей. Та й де вони візьмуться у селян, основним «бізнесом» яких є вирощування картоплі на присадибних ділянках. Цього року, наприклад, — продовжував Василь Михайлович, — тільки за два тижні з Суботова вивезли 400 тонн бульби. А заробили на цьому — мізер. Картопля вродила скрізь, і

беруть її за безцінь. А для того, аби протягти газову трубу до себе на обійстя і зробити розводку, необхідно не менше чотирьох з половиною тисяч гривень.

Тому, доходить висновку Василь Гапша, епопея з газифікацією села ще не закінчилася. Адже не тільки більшість садиб не мають газу. Не газифіковані навіть школа, амбулаторія, клуб, приміщення сільської ради, де розміщена, до речі, й пошта. Однак надії на те, що невдовзі ці об'єкти будуть обігріті газом, майже немає. Програма «Золота підкова Черкащини» завершилася разом з «помаранчевою» владою, а нова відмовилася її підтримувати. Бо знайшла у процесі виконання програми фінансові зловживання й тепер триває досудове слідство щодо незаконних дій деяких виконавців «Золотої підкови».

Чим привабити туриста

— Нам постійно кажуть, щоб ми робили наголос на туризмі, — продовжує тему Іван Гришко. — Мовляв, село історичне, мальовниче, привабливе з усіх боків.

Це справді так. Щороку Суботів відвідує понад 70 тисяч туристів. Приїжджають автобусами, автомобілями. Оглянуть історичні об'єкти, щось куплять у сувенірній крамничці, можливо, пообідають, і йдуть, не затримуючись, далі. Щоб турист залишився на день-другий і залишив певну суму грошей тут, у селі, потрібна відповідна інфраструктура. У нас діють лише дві точки громадського харчування — ресторан-корчма та невелике кафе. Прийняти вони можуть обмежену кількість відвідувачів. При ресторани є два готельні номери. Оце й усе, що можемо запропонувати мандрівникам. І їх це, ясна річ, не влаштовує. Потрібний серйозний інвестор, щоб побудував готель чи мотель, щоб мав туристичну базу для надання послуг з організації водних прогулянок по Тясмину, риболовлі, полювання тощо.

— А чому ви не розвиваєте «зелений» туризм? — запитує у сільського голову.

— Як кажуть у народі: «Чому ти бідний? Бо неро-

зумний». І навпаки. Аби запросити до «зеленої» господи туристів, необхідно мати мінімальний перелік побутових зручностей. Хоча б гарячу воду і туалет. Отже, потрібно «бити» у дворі свердловину, ставити компактну насосну станцію, облаштовувати каналізацію. Осучаснення житла і подвір'я коштуватиме господареві мінімум 10—15 тисяч гривень. Самі розумієте, що це фантастичні гроші для наших селян.

І все-таки, ми дійшли з моїми співрозмовниками спільної думки про те, що є й такі туристи, котрі хотіли б пожити не у стандартному житлі XXI століття з усіма вигодами, а у «сімнадцятому, Богдановому часі». Тобто спати у глиняній хаті, купатися влітку на Тясміні, кататися на конях, пасти корів, вудити рибу, вчитися старих ремесел, записувати старовинні козацькі пісні.

...Поверталася із Суботова пізно ввечері. Село швидко поринало у густі похмури сутінки. Тільки на горі, на тлі темного неба, немов ясна свіча, світилася під променями прожекторів Богданова церква. Було у цьому світлі серед темряви щось глибоко хвилююче, символічне, навіть магічне. Подумалося: а не так і багато у нас в Україні сіл та містечок, пов'язаних кривими узами зі світочами національного духу й величі. У нас на Черкащині: Суботів Богдана Хмельницького, Медведівка Максима Залізняка, Розсішки Івана Гонти, Моринці і Керелівка Тараса Шевченка, Стеблів Івана Нечуя-Левицького, Городище Гулака-Артемовського, Млів Смирненків...

Гадаю, добре було б, аби для цих населених пунктів існували реальні державні преференції: у створенні соціально-культурної інфраструктури, прокладанні доріг, газифікації, підтримці «зеленого» туризму тощо. Адже ці села та містечка — не просто поселення, а туристична візитівка краю, джерело духовності, національної гордості, історичної пам'яті. Тому розробка обласної (всеукраїнської) програми розвитку історичних сіл та селищ, як ніколи, на часі.

Лілія ТИТАРЕНКО.
Фото автора.

СИТУАЦІЯ

Чинівники з Мінборони застерігають військових, щоб не їхали на лікування у... відомчий санаторій «Хмільник» на Вінниччині. Ветерани армії — вони становлять основний контингент серед відпочивальників — вважають таке ставлення знущанням над колишніми захисниками держави.

— Ми з дружиною взяли путівки у військовий санаторій «Хмільник», — каже полковник у відставці киянин Дмитро Васильович. — День заїзду — 11 листопада. А напередодні, 10 числа, мені телефонує з Київського обласного військкомату людина, яка займається путівками, і каже: «Ви не їдьте туди, бо там щось таке робиться, санаторій закривають, тому буде краще для вас, якщо повернете путівки». Добре, що їх не послушав...

«Я їм не повірив, і правильно зробив»

Спантеличений таким дзвінком, колишній офіцер-ракетник одразу зателефонував у Хмільник начальника медичної служби санаторію. Номер телефону значився на путівці. Той також здивувався. «Незважаючи на те, що начальник

медслужби запевнив мене, що санаторій працює і можемо приїжджати на лікування, я зробив ще один дзвінок — у приймальне відділення, — продовжує полковник у відставці. — Чергова повідомила те саме — санаторій працює і приймає людей на лікування».

На той час Дмитро Васильович уже взяв квитки на поїзд. «Ні квитків, ні путівок ми не здавали, і правильно зробили, — стверджує співрозмовник. — Лікування в санаторії дуже добре поставлено. Головне тут — радонові ванни. Вони нам дуже допомагають. По собі відчую».

— Раніше ми були в іншому санаторії, тут же у Хмільнику, — каже дружині на офіцера Олена Василівна. — Там теж лікують радоном. Здавалося б, усе мало б бути так само. Але ні, тут, як виявилось, ефект лікування сильніший. Кажуть, саме в цьому місці, де

військовий санаторій, чи не найсильніше джерело радонової. Я вже порівняла і зробила для себе висновок. Відчуваю, що це справді так. Після сеансів лікування ніби заново на світ народжуєшся.

Тут справжній рай

Третій лікувальний корпус, у якому поселилися Олена Василівна і Дмитро Васильович, заповнений тільки частково: із 140 місць зайнято лише 28.

— Військові чинівники замість того, щоб сприяти в отриманні путівок, роблять все навпаки, — продовжує полковник у відставці. — Не всі так зробили, як ми з дружиною. Дехто повірив і здав путівки. Коли я проаналізував і зіставив ще деякі факти, про які довелося почути від інших відпочивальників, а також від працівників санаторію, почав здогадуватися, звідки, як кажуть, ноги ростуть. Дехто діє за відомою схемою: хочуть все в санаторії добити до ручки, щоб потім продати, як кажуть, за миску вареників, тобто за безцінь. Інакше чому застерігають не їхати на лікування? А тут є що продавати! Погляньте,

яке це райське місце! Корпуси розташовані у парку багатолітніх дерев. Тут не менше ста високих вічнозелених кипарисів, з яких сформовані алеї. Ялин ще більше. А скільки листяних дерев. Є й озеро з гарно вишоченими берегами. Правда, запустили його, не доглядають. Природа така чудова, що, здається, вона теж лікує.

Такої само думки інші відпочивальники. А ще вони надзвичайно гарно відгукуються про роботу лікарів і медичного персоналу. Кажуть, навряд чи є ще десь санаторій з таким уважним ставленням персоналу до відпочивальників. Тому ще більше дивуються, чому Міністерство оборони так занедбало свій унікальний лікувальний заклад.

З чотирьох корпусів працюють два

Підполковник у відставці з Херсона Віктор Васильович за час свого лікування, він у санаторії з 2 листопада, мимоволі став свідком роботи декількох комісій. «Найбільше мене здивували перевіряльники з Києва, — каже Віктор Васильович. —

Коли зайшли до нас у номер, один з них з неприхованою іронією запитав: «Вас тут ще й лікують?» Той, хто був з ним, теж не приховував зневажливого ставлення до умов, у яких перебувають відпочивальники. На що я їм зауважив: «Це ж ваше дітище, чому так недбало ставитесь до нього?» Після чого вони повернулися і пішли, нічого не сказавши у відповідь».

У корпусі №2 — холодно, а в їдальні — голодно, каже підполковник у відставці з Херсона Віктор Васильович і додає, що лікування у санаторії — відмінне.

ПОДРОБИЦІ

Полювання під завісою
втаємниченості

Мешканці Героївського, курортного містечка за декілька кілометрів на південь від Керчі, спочатку були дещо сплантеличені появою неподалік аж трьох шатрів й і одразу декількох десятків позашляховиків з великими цифрами на борту. Ними кермували чоловіки у характерних арабських халатах і арафатках, щоразу прямуючи до обіду кудись подалі від селища. Мешкають високі гості на базі відпочинку «Чорноморська», а в шатрах утримують своїх... соколів.

Здогадки і чутки розвіяв керченський міський голова Олег Осадчий, котрий повідомив, що на соколине полювання прибув шейх із Об'єднаних Арабських Еміратів і 26 осіб його супроводу. «Наш регіон — найбільш віддалене місце для соколиного полювання. Тут гості перебуватимуть упродовж місяця», — уточнив голова.

Регіон справді вдалий — саме в цей період неподалік, на мисах Малій і Такіл, а також у межах Олукського природного заповідника на зимівлю зупинилися тисячі перелітних птахів — шпаків, диких качок. А ще є багато птмці, яка живе тут постійно, — куріпки, голуби, великі кулики. Тож у хижаків буде безліч можливостей, щоб задовольнити свій природний інстинкт.

Голова республіканського комітету Криму з лісового і мисливського господарства Ігор Кацай обмежився лише такою інформацією: «До нас часто приїжджають на полювання. У грудні очікуємо на велику групу італійців. Стрілятимуть вальдшнепів. Також цікавляться гості оленем, кабаном, косулею і зайцем».

За рік до Криму приїжджає близько 300 мисливців із-за кордону, від такого виду туризму, що оплачується за контрактом, у скарбницю автономії щороку надходить близько 2 млн. гривень.

Азартом поважних туристів переймаються лише місцеві орнітологи. Надто тим, що шейх і його команда фактично безконтрольно полюватиме неподалік Олукського природного заповідника. Відтак у пазурі приручених соколів можуть запросто потрапити занесені до Червоної книги пернаті. Зокрема, огар, стрепет. «Масштаби їхнього полювання, — прокоментував ситуацію для «Голосу України» старший науковий співробітник Карадазького природного заповідника, орнітолог Михайло Безкоровайний, — мені невідомі. Але гадаю, спортивне полювання з ловчими соколами не завдасть більшої шкоди, ніж, приміром, традиційне, з рушницями. Принаймні, хотілось би на це сподіватися». А відомий у Криму прихильник соколиного полювання Сергій Прокопенко додав: за день сокіл задовольняється навіть «з примусу» лише однією ввійманою жертвою.

Василь РОМАНІВ.

З рибою й річка привабливіша
Мальок поплив за течією

Близько 300 тонн мальків цінних видів риби буде запущено в Дніпро до кінця нинішнього року. Не лише для вилову, а й для поліпшення екології.

Дніпропетровськ

Зариблення планують збільшити втричі

Власне, це вже й не мальки зовсім — а дворічний товстолоб, білий і строкатий амур. Перші 6 тонн риби випустили у Дніпро на початку листопада в районі житлового масиву Красний Камінь. Привезли її з рибних господарств області, переважно з Петриківського рибхозу.

Зариблення дасть змогу отримати результат уже протягом наступного року, — вважає начальник облуправління держрибохорони Олександр Бутів. — За рік один випущений товстолоб набирає вагу до півтора кілограма. Наше основне завдання — не лише підвищити репродуктивність Дніпровського водосховища, а й поліпшити якість питної води.

Адже риба, що тепер плаватиме в Дніпрі, харчується синьо-зеленими водоростями, а вони забруднюють воду. Саме в такий спосіб риба сприятиме тому, щоб вода у Дніпрі стала чистіша. Якщо, звичайно, раніше її не виловлять бракон'єри.

Попервах інспектори рибоохорони стежитимуть, щоб мальок не потрапив у сіті бракон'єрів, у перші 3—4 дні буде організовано патрулювання, — каже Олександр Бутів. — А потім риба мігрує. Куди мігрує — невідомо. Але, судячи з наших спостережень, буквально за два дні вона може переміститися на 30 кілометрів за течією Дніпра. А через 3—4 роки, коли товстолоб досягне ваги до 10 кілограмів, він по-

вернеться в те місце, звідки його випускали.

Однак ця подія — лише невелика ланка в ланцюзі цілої програми. Ще 2010 року вчені Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара розробили науково-біологічне обґрунтування для розведення екологічно цінних видів риб. А вже нинішнього року в Дніпровське й Дніпродзержинське водосховища їх випустили близько 150 тонн. Загалом на ці цілі до кінця року передбачається витратити з обласного природоохоронного фонду мільйон гривень.

У наступному році обсяг зариблення планується збільшити втричі. І не тільки за рахунок названих порід, а й за рахунок повернення в рідну стихію так званих аборигенних видів: короп, ляща, плотви. Адже не секрет, що останніми роками кількість риби у Дніпрі різко зменшилась у зв'язку з так званим антропогенним тиском на навколишнє середовище. А простіше кажучи — «завдяки» безжальному і бездумному її вилову й забрудненню річок.

Вода повинна стати чистішою...

Тому ще один етап цієї програми — системна реконструкція очисних споруд. Торік у Дніпропетровську побудували насосну станцію, що тепер відводить і переробляє стоки житлового масиву Придніпровський. Раніше їх скидали просто у Дніпро. Цього року ввели в експлуатацію Південну станцію аерації, що дало змогу припинити ски-

дання забруднюючих речовин у Мокру Суру. А до кінця року дніпропетровців чекає ще одна масштабна подія — завершення будівництва другої черги колектора по вулиці Маршала Малиновського. Коли він почне працювати, стоки майже 40 промислових підприємств потраплятимуть не в Дніпро та Самару, а на Лівобережну станцію аерації.

Але, кажучи про рибу та екологію, не можна забувати й про малі річки, що живлять Дніпро. На жаль, із колись повноводних і бурхливих вони здебільшого перетворилися на стоячі й заболочені. Деякі з них залишилися лише тонкими пунктиром на мапі. А на місці — це ледь помітні обриси і потужні зарості очерету...

...А русло — глибшим

Тому третім етапом програми оздоровлення водної акваторії краю можна вважати розчищення русел річок. Тут влада теж постаралася підійти комплексно. У рамках іншої регіональної програми — з ліквідації наслідків підтоплення територій населених пунктів — розпочато масштабне розчищення русел річок області. На ці цілі перед-

НАША ДОВІДКА

Білий товстолоб, строкатий товстолоб і білий амур — це види риб, які годуються фітопланктоном (донні водорості), природним способом фільтрують річкову воду. Це значно зменшує її цвітіння, підвищує якість води в річках, поліпшує загальний екологічний стан акваторії.

Основний водний фонд Дніпропетровської області представлено трьома водосховищами на Дніпрі: Дніпровським (Запорізьким), площа якого в межах Дніпропетровської області становить 22,5 тисячі гектарів, Каховським — близько 40 тисяч і Дніпродзержинським — близько 28 тисяч гектарів.

Крім головного водотоку (річка Дніпро), гідрогеологічна мережа області включає в себе також 291 річку довжиною понад 10 кілометрів, 95 водосховищ загальною площею водного дзеркала 21 тисяча гектарів і 2932 ставки загальною площею водного дзеркала 18,59 тисячі гектарів.

Сумарний рибогосподарський фонд становить 114,4284 тисячі гектарів.

Міський голова Дніпропетровська особисто запустив малька у Дніпро.

бачено 56 мільйонів гривень. На ці кошти вже розчищають річки Стара Саксагань у Кривому Розі, Вовча в Павлограді, Кільчень і Мокра Сура під Дніпропетровськом.

На останньому об'єкті днями побував голова Дніпропетровської облдержадміністрації Олександр Вілкул. Він ознайомився з роботами і пообіцяв, що до кінця року в Дніпропетровському районі буде розчищено 1,2 кілометра русла річки Мокра Сура. Це дасть змогу разом з екологічною розв'язати проблему підтоплення для 1,2 тисячі жителів села Олександрівка. Загалом проектом передбачено розчистити майже 12 кілометрів русла річки, реконстру-

ювати водопропускні споруди й навести шість пішохідних мостів.

...Колись зарубіжні гості, що подорожували нашим краєм, відзначали неймовірне багатство наших лісів і річок. Бачили в наших краях тоді і оленя, і зубра. А риби в річках було так багато, що води просто «кипіли» від неї. Тепер от запускаємо у Дніпро плотву, що раніше й за рибу не вважали. Давно не видно в місцевих краях ні зубрів, ні оленів. Іноді трапляються лише козулі так зайці. Але, може, почнемо відроджувати те, що знищили? Хоч маленькими кроками...

Тетяна ВАЛІГУРСЬКА.
Фото з сайта gorod.dp.ua.

для вас буде краще...»

кування радоном, — продовжує Віктор Васильович. — Хоча так не має бути. Хто дав право міністерським чиновникам так зневажливо ставитися до колишніх захисників держави? А це вони довели санаторій до такого стану.

Пан Віктор розповів, що протягом 18 днів лікування відпочивальникам жодного разу не давали фруктів — ні наших, ні заморських. М'ясо було тільки у фрика-

дельках. «Із салатів шодня лише вінегрет, — каже співрозмовник. — На перше тільки борщ, борщ... Сьогодні (19.11.2011) вперше за час мого лікування подали гороховий суп із сухариками».

Розповів офіцер і про те, як рятуються від холоду: «Купуємо калорифери і так обігріваємо приміщення» — «А потім де їх діваєте?» — «Продаємо тим, хто приходить після нас».

ДОВІДКОВО

Центральний військовий клінічний санаторій «Хмільник» спеціалізується на лікуванні захворювань опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи, неврології та ще декількох хвороб. Для лікування та реабілітації застосовують насамперед цілющі радонові ванни у різних видах — підводне витягування хребта, підводна фізкультура, тепло-, електро-, магніто-, світлотерапія. Обов'язковим є масаж та релакс.

Про значний ефект лікування у цьому санаторії свідчить чимало відгуків хворих. Найчастіше тут розповідають історію про лікування матері народного артиста України, композитора і співака Павла Дворського. Свого часу він на руках занісеньку у санаторій, бо не могла навіть на ноги стати. Через деякий час вона залишила лікувальний заклад без сторонньої допомоги.

Від офіцера з Харкова дізналися про те, що 18 листопада так само вперше за 15 днів його лікування відкрили двері клубу і організували вечір відпочинку. «У приміщенні холодно, але хоч трохи стало веселіше», — каже чоловік.

Зарплату «вибивали» через прокуратуру і на мітингу

Тільки у жовтні працівники санаторію частково «вибили» борги із зарплати. Перед тим вісім місяців не платили зароблених грошей. «Певною мірою є в тому і наша вина, — каже лікар Олена Шмаль. — Деякий час ми відмовлялися від зарплати заради того, аби можна було сплатити кошти за використання природного газу. Без цього заклад повністю припинив би роботу. Однак і це не допомогло. Закінчилося тим, що ми без зарплати і санаторій у боргах, як у шовках».

Як розповіла одна з медсестер, з восьми тисяч гривень їй повернули п'ять, решту обіцяли виплатити до

кінця року. «Гроші ми «вибивали» через прокуратуру», — кажуть медики. Невдовзі медпрацівники зібралися на майданчику біля воріт на акцію протесту. Вийшли з плакатами, на яких були вимоги повернути зароблені гроші, не відправляти у вимушені відпустки, дати можливість працювати на повну ставку, а головне — зупинити занепад оздоровниці, не закривати і не продавати медичний заклад. Інформація про те, що хтось накинув оком на санаторій і його територію, уже давно поширюється у колективі.

Новий начальник санаторію Юрій Цівігун пояснює причину невивплати грошей тим, що їх левову частку «з'їдає» стара котельня — шомісяця «набігає» приблизно п'ятсот тисяч гривень. На спорудження нової потрібно, за попередніми підрахунками, чотири мільйони гривень. Інформацію про це передали у Міноборони. До речі, після призначення новий керівник повернувся в Київ і там... залишився. Одні кажуть, що він на лікуванні, інші припускають, що не має наміру повертатися, мовляв, не хоче брати участі у можливому перепродажу закладу.

Ніхто не збирається продавати

— Жодних намірів продати чи перепрофілювати санаторій «Хмільник» у Міністерства оборони нема, — уточнив директор військово-медичного департаменту Міноборони Рафік Камалов. — Навпаки, наше завдання відновити роботу закладу, причому на повну потужність. А в перспективі навіть збільшити її. Адже територія дуже велика. Тут можна спорудити ще декілька нових корпусів.

За інформацією пана

Камалова, Міноборони уже перерахувало п'ятсот тисяч гривень на повернення заборгованої платні. Загальна сума боргу становить вісім мільйонів гривень. Решту коштів обіцяли повернути до кінця року. Хоча в колективі не всі вірять, що так воно станеться. Голова профкому санаторію Юрій Стийчук каже, що чітко контролюватимуть виконання цієї обіцянки. Якщо цього не станеться, поїдуть у Київ пікетувати будівлю Міноборони.

Віктор СКРИПНИК.
Фото автора.

Малолюдно нині на чудових алеях оздоровниці для військових.

Чи провалиться в прірву «поштова карета»?

Виявилися не готовими ні до зими, ні до конкуренції

«Поштова карета застрягла на шляху реформ» — так називалася публікація в «Голосі України» 25 червня 2010 року. У статті йшлося про критичну ситуацію, що склалася в УДППЗ «Укрпошта». Тема викликала чимало відгуків і звичайних читачів, і рядових працівників служби, які у своїх листах і зверненнях підтверджували викладені факти. Про інші аспекти проблеми ми говорили в публікаціях «До керування повинні прийти професіонали» (2 липня 2010 р.), «Ситуація навколо крісла головного поштмейстера не влаштовує ні прокуратуру, ні громадськість» (21 жовтня 2010 р.) і «Лист у завтрашній день» (30 червня 2011 р.) Оскільки важливість порушеної проблеми не викликає сумнівів і зачіпає інтереси практично кожного жителя країни, «Голос України» продовжує розпочату тему.

Корпоративні клієнти відмовляються від послуг державного оператора

Нещодавно рада директорів державного підприємства підбила підсумки роботи за 9 місяців. Згідно з матеріалами, опублікованими у щотижневику «Поштовий вісник» №41 від 4 листопада, з 27 регіональних дирекцій половина не виконала план. Шість філій, включаючи й великі, — нерентабельні. Дивна ситуація: у країні зростають обсяги виробництва, розширюється ринок, кількість потенційних клієнтів поштових послуг залишається значною, — а державна пошта втрачає обсяги й зазнає збитків. І це на тлі постійного протязом останніх років підвищення вартості основних послуг!

Чи не пояснюється цей парадокс тим, що керівництво «Укрпошти» досі живе поняттями вчорашнього дня, забуваючи про конкуренцію? В Україні стрімко розвиваються близько десятка компаній, що спеціалізуються на доставці кореспонденції, бандеролей і посилок. Активні конкуренти захопили практично весь сегмент вигідних корпоративних поштових послуг, що керівництво національного поштового оператора здало, по суті, без бою. Судячи з темпів розвитку приватних поштових компаній, справи в них ідуть успішно. Чого не скажеш про державне підприємство, що, схоже, що не помічає буму дистанційного та інтернет-шопінгу в країні.

Найбільші корпоративні клієнти, які становлять для пошти сегмент споживачів B2B (англ. Business-to-Business — бізнес для бізнесу. — Авт.), скорочують обсяги співробітництва з «Укрпоштою» і переходять до інших операторів.

Нещодавній приклад: у серпні нинішнього року на сайті Міністерства юстиції України з'явилося оголошення про відкриті торги з доставки відправлень до органів Державної виконавчої служби в регіонах. При цьому опис послуги був таким: «Послуги кур'єрські, що не відносяться до національної

пошти». І це — не єдиний тривожний дзвінок. В Інтернеті сьогодні розміщено багато матеріалів досліджень ринку дистанційної торгівлі в Україні. Як показують результати досліджень, проведені компаніями каталожної торгівлі (вони для національної пошти теж є сегментом B2B), їхніх клієнтів не задовольняє робота поштових відділень, зокрема, режим роботи, строки доставки посилок і повідомлень, сервіс. Але сьогодні вже у споживачів є вибір, у каталогах і на сайтах підприємств посилкової торгівлі для пересилання товарів пропонуються послуги багатьох компаній.

Скорочення відділень і персоналу не підвищило прибутки

Отже, із сектора корпоративних клієнтів державну пошту витісняють активні конкуренти. А як справи з послугами для населення?

Сегмент індивідуальних користувачів поштових послуг теж звужується. У відомчій газеті «Поштовий вісник» (№ 38 від 14 жовтня 2011 р.) опублікована компетентна думка експерта Світлани Чернишовой, яка приймала участь у навчанні керівників філій «Укрпошти» та їхніх заступників. На її думку, у сегменті B2C (англ. Business-To-Consumer — бізнес для споживача. — Авт.) Укрпошта втратила за останні роки «ціле покоління клієнтів — людей, які зараз перебувають у фазі активного життєвого циклу».

Інші покоління, які традиційно є користувачами поштових послуг, зокрема, люди старшого віку, також критично оцінюють ситуацію. Судячи з редакційної пошти, стан справ дедалі «краще» і «краще». Прозвучала інформація, що за останні три роки закрито 1,2 тисячі відділень, а кількість працюючих зменшилася майже на 9 тисяч. Таким нехитрим способом керівництво «Укрпошти», вочевидь, розраховувало згодати збитки? Як бачимо, — відділення закриті, незручності для клієнтів створені, робочі місця знищено, при цьому обсяги й прибутки, схоже, так і не з'явилися. Падають обсяги письмової кореспонденції та доставки пенсій — а саме ці статті є основними в структурі доходів державного підприємства. Водночас жодного скільки-небудь помітного заходу, який би

збільшив обсяг поштових послуг і створив нові робочі місця, за останні два роки я так і не знайшла.

Угаданий вище публікації «Поштового вісника» з цього приводу зроблено справедливе зауваження «Якість обслуговування клієнтів — це те, що особливо «болить»... Переконана, це питання потрібно порушувати не операціоністами чи листоношам, а менеджменту компанії. Я вірю в дуже просту формулу: щасливі в роботі працівники надають якісну послугу клієнтам».

Де сім господинь — там хата неметена

Слова про «щасливих працівників» у поштових відділеннях зустрічають із гіркою посмішкою. Працівники розповідали, що заради економії коштів, яких не вистачає на зарплату, в деяких підприємствах писали заяви на безкоштовну відпустку, під час якої співробітники... перебували на роботі й виконували свої службові обов'язки. От тільки гроші за це не одержували. Таким чином, урізуються навіть ті невеликі суми, які одержують листоноші або оператори. Додайте сюди непривабливий вигляд приміщень, що не ремонтувалися багато років, холоднечу у відділеннях, навантаження, що дедалі зростає (людей скоротили, роботи додалося), дефіцит коштів на найнеобхідніші виробничі витрати — і стане зрозуміло, з яким настроєм працюють десятки тисяч поштовиків. Але від цього настрою залежить і настрої клієнта, і його бажання повертатися знову й знову.

У той час, як підлеглі живуть у режимі суворого економії й очікують скорочень, керівництво «Укрпошти», схоже, не зазнає труднощів. У генерального директора Євгенія Зайця — сім заступників, три радники й один помічник. Ці посади від оголошеної Президентом України адміністративної реформи анітрохи не постраждали. Між іншим, зарплата в «генерала» — у 20 разів вища за зарплату рядового листоноші! Здавалося б, потужна команда топ-менеджерів за чималі гроші повинна і вдень, і вночі працювати над стратегією розвитку підприємства в умовах вільної ринкової конкуренції, розробляти нові напрями роботи й посилено думати над залученням нових і збереженням старих клієнтів. У цьому керівники «Укрпошти» — на висоті, в розробці таких «ноу-хау», які більше не зустрічаються ніде у світі.

«Голос України» і газета «2000» свого часу писали про те, що керівництво держпідприємства укладало, на наш погляд, не зовсім вигідні договори із приватними компаніями — ТОВ «Тіно» і «Вертикаль» — на постачання харчових продуктів. Реалізація товару йшла мляво. «Працівники галузі в останні роки стали заручниками контрактів між Генеральною дирекцією і споживачами всіх невідних товарів та неконкурентоспроможних послуг», — цитувала наша газета лист ветерана галузі Марії Давиденко та голови Донецької обласної профспілки працівників зв'язку області дирекції Надії Красицької («Голос України» від 2 липня 2010 р.) Які, по-вашому, висновки зробили в генеральній дирекції за підсумками 2010 року? Та просто включили ті товари в план закупівель на 2011 рік.

Майже 2,5 мільйона штук спецій 11 найменувань, майже 1,7 мільйона штук приправ 14 найменувань, понад 2 млн. одиниць рибної продукції 12 найменувань, 250 тисяч одиниць м'ясопродуктів 8 найменувань, 3,5 мільйона одиниць макаронних виробів, 2,7 мільйона одиниць шоколаду й кондитерських виробів 54 найменувань, майже 5 мільйонів пачок чаю й кави і навіть 4,6 мільйона штук хлібобулочних виробів 23 видів... Ні, це не список для підготовки бенкету, гідного «Книги рекордів Гіннеса», чи поповнення резерву армії. Це лише оголошення, подані навесні нинішнього року УДППЗ «Укрпошта». Не дивно, що за такого підходу поштові відділення перетворилися на подобу сільпо, де жужом лежать пральний порошок, засіб для миття посуду, чай, хліб і консерви. Водночас на початку року через несвоєчасно проведений тендер поштовики й клієнти залишилися без елементарного: конвертів і марок (див. «Голос України» від 30 червня 2011 р.) Але це, мовляв, «дрібниці», адже вже кілька років керівництво галузі привчає відвідувачів приходити на пошту не для того, щоб відправити листа чи передплатити газету, а щоб купити мило й макарони. Які, до речі, часто-густо продають за цінами, що вищі за середньоринкові.

Рівень керування може призвести галузь до банкрутства

Чи можна назвати таких керівників компетентними професіоналами, якщо історія з нечасно проведеним тендером повторюється? Сьогодні мерзнуть на своїх робочих місцях тисячі співробітників, чий відділення опалюються дровами й вугіллям. Вирішили замість традиційних вугілля і дров придбати вугільні брикети (є експертний висновок), а

насправді вони виявилися шлаками. Поки з'ясовували, поки скасовували результати торгів — на жаль, закони природи неблаганні: опалювальний сезон раптом якось «ненавмисно настав». А про труднощі, що їх стоїчно терплять рядові поштові працівники, варто було б знати уряду та Президентові.

Чи знають керівники країни, котрі нарікають на брак коштів для пенсіонерів і бюджетників, за якою ціною нинішнього року закуплене паливо для автомобілів «Укрпошти»? Бензин А-95, що на заправках вільно продається за роздрібною ціною 10,50—10,80 гривень, списується по 13,65 грн. Саме таку ціну було прийнято за підсумками тендера. Це — розбазарювання коштів державного підприємства чи чийсь особистий інтерес? Судити про це мають компетентні органи.

Національне багатство не створюється територією чи урядом, — його єдиним джерелом є національні корпорації, здатні ефективно конкурувати в глобальному масштабі, завойовувати в жорсткій конкурентній боротьбі гідні позиції. Таку думку висловив авторитетний експерт у галузі стратегічного планування, професор Гарвардської школи бізнесу, консультант урядів багатьох країн Майкл Портер. У багатьох державах поштові адміністрації є символами та гордістю країни: англійська «Королівська пошта», французька «Ля Пост», «Дойче пост», «Австралія пост». На жаль, «Укрпошта» не може похвалитися ні відмінними результатами роботи, ні високим позитивним рейтингом.

Ми спробували бути об'єктивними й хотіли проаналізувати стратегію розвитку державного поштового оператора України.

Можливо, докори несправедливі, і нинішнє керівництво «Укрпошти» має перспективні плани, що відповідають національним інтересам країни? Автор статті сумлінно спробувала знайти програму розвитку галузі у відкритих джерелах. На жаль, відшукати таку програму, що діє в 2011 році, не вдалося. Можливо, проблема в тому, що програми розвитку галузі просто не існують? Уявляєте велике приватне підприємство, що працює без довгостроко-

вої стратегії? Це неможливо. А в державному підприємстві, що має 14 тисяч поштових відділень, де трудяться близько 100 тисяч осіб, прийняття ключових рішень, вочевидь, віддано на відкуп кільком людям. Їхня діяльність протягом декількох років перетворила «Укрпошту» на непрозору структуру з неясним сервісом. Такий рівень керування, на наш погляд, підриває авторитет держави й може призвести галузь до банкрутства.

Для ефективності керування державними корпораціями в Україні є необхідна законодавча база. Існує єдиний для всіх механізм призначення на посаду генерального директора державного підприємства за підсумками відкритого конкурсу, де учасники представляють своє бачення розвитку галузі на основі в тому числі й свого досвіду керівної роботи в цій сфері. Не виняток і «Укрпошта». То чому в крісла керівників стратегічних для держави галузей потрапляють, на наш погляд, не зовсім професіональні? Чи не час звернути увагу на цю ситуацію органам, покликаним стежити за дотриманням законності?

У першій публікації ми скористалися образом поштової карети. Якщо продовжити порівняння, то сьогодні ця карета не просто загрузла в трясовину, — передні колеса вже зависли над краєм прірви. Ще трохи — і державне підприємство може опинитися в прірві. А в цей час кучери, стурбовані власним благополуччям, схоже, не стежать за шляхом і давно не дивляться вперед. Чи знайдеться сила, здатна зупинити рух «у нікуди»?

Настав той критичний момент, коли на проблеми галузі повинні звернути увагу перші особи держави. «Реформи, безумовно, потребують компетенції, дисципліни, оскільки це — здатність керівників до своєчасних рішень у своїй сфері відповідальності», — наголосив Президент України Віктор Янукович, виступаючи на розширеному засіданні Кабінету Міністрів України та Комітету з економічних реформ. Незалежний аудит роботи підприємства, визначення і здійснення необхідних заходів для виправлення ситуації забезпечать існування надійної, стабільної та прогнозованої національної системи поштового зв'язку.

Ліна КУЩ.

P.S. Коли матеріал було підготовлено до друку, портал «Наші гроші» (<http://nashigroshi.org/>) опублікував новину про те, що ТОВ «Експертцентр-М» з Макіївки виграло тендер, проведений «Укрпоштою». «Унікальність тендера зовсім не в його завданні («просування в мережі Інтернет»), а в тому, що всі послуги, які «Експертцентр-М» надасть держпідприємству, не потребують жодних витрат (крім зарплати однієї людини). Чого зовсім не скажеш про ціну — 993 000 грн., — пишуть автори Олексій Шалайський і Юрій Ніколов. «Насправді ця робота коштує не більше 10 000 дол., — стверджує видання з посиланням на фахівців в галузі просування сайтів у мережі Інтернет. Чи справедливі ці зауваження, ми вирішувати не беремося, це запитання до фахівців.

Страждали тоді, страждаємо зараз

СТАТУС НЕ РЯТУЄ

Ми, діти війни, просимо владу надати нам статус учасників бойових дій, бо страждали ми не менше, ніж вони.

Коли йшла війна, ми всі свої сили віддавали фронту, усе — для перемоги. Ходили голодні, голі й босі. Аби вижити взимку, доводилося відкопувати на полях з-під снігу

мерзлу траву і сушити її на печі. Вручну копали і засівали поля, вручну і збирали врожай. А потім майже весь зібраний хліб відправляли на фронт. Усе — для перемоги!

Німці відступили, залишивши нам руїни і згарища. Повернувшись з евакуації, жили ми в землянках та собачих будах, спали на соломі. В таких жахливих умовах відбудовувалися зруйновані міста та села. Підліткам доводилося закидати окопи, збирати патрони, гвинтівки, снаряди. Не

один із нас підірвався на мінах. А коли радянська влада почала відновлювати колгоспні ферми, у нас відбирали худобу, яку вдалося вберегти від німця. Ми з усім погоджувалися, бо жили надією про світле майбутнє. І от воно — наше світле майбутнє. Ми — старі і немічні, а

мізерних пенсій не вистачає навіть на ліки. І знову — напівголодні. Дуже просимо владу надати нам статус учасників бойових дій. Бо та надбавка, яку отримують діти війни, не рятує нас від злиденного життя.

**О. С. ВИТИШЕНКО,
Л. А. ВАРЕНИК,
К. Л. НИЖНИК,
В. Д. НИЖНИК,
діти війни.**

Ржищів
Київської області.

КОНСТРУКТИВНО ПРО ПІЛЬГИ

Чорнобильці — владі

Шановна редакція газети «Голос України»! До вас звертаються ліквідатори аварії на ЧАЕС з міста Ватутіне, що на Черкащині. Просимо оприлюднити наше звернення до перших осіб нашої держави, оскільки вважаємо, що зменшення пільг і компенсацій ліквідаторам-чорнобильцям — це порушення наших прав.

У чорні дні Чорнобильської катастрофи ми піднімалися на захист Батьківщини, а тепер піднімаємося на захист від Батьківщини. Ми не розуміємо, чому нас душить рідна влада. Ми заслуговуємо кращої долі. Коли у 1986 році вибухнув четвертий енергоблок, саме ми рятували не лише Батьківщину, а й усю Європу від радіаційного лиха. Прості українці здійснювали подвиги, не задумуючись над наслідками для власного життя. Душевні і фізичні рани дають про себе знати й понині.

У Верховній Раді України перебуває законопроект № 9127 «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», який вже був прийнятий в першому читанні. Просимо зняти його з розгляду!

Вивчивши документ, ми схвалюємо законопроект у частині розмежування ліквідаторів та постраждалих від наслідків аварії на ЧАЕС. Дійсно, між ними є істотна різниця. Негативні наслідки для здоров'я, від яких потерпають ліквідатори, неможливо порівняти з тими, які має все інше постраждале населення. Також ліквідатори підтримують вимогу законопроекту ліквідувати експертні комісії, які встановлюють причинний зв'язок з Чорнобильською катастрофою, і створити єдину комісію у місті Харкові на базі Харківського НДІ радіаційних проблем. Провести перереєстрацію посвідчень потерпілого населення.

Прикрим залишається факт, що на сьогодні 70% ліквідаторів аварії на ЧАЕС отримують мінімальні пенсії, чим порушується Конституція України. Коли дивитися правді у вічі, не так вже й багато нас залишилося — ліквідаторів, які побували у самому пеклі реактора, рятуючи життя прийдешнім поколінням. Із 700 тисяч ліквідаторів України на даний час лишилося в живих тільки 200 тисяч. Жахливо! А через якихось 5—10 років може й жодного не залишитися. Тож дайте нам спокійно дожити останні роки.

Даруйте за грубість, але від влади ліквідатори отримали лише «удар нижче пояса». Бо ліквідаторів зрівняли з потерпілим населенням, яке, як відомо, масово купує групи, переходячи з 4-ї категорії в 1-шу, привірюючись до ліквідаторів 1-ої категорії 1986 р. Перевірте чорнобильські відділення в лікарнях, хто там лікується. А потерпілого населення — 2 мільйони 100 тисяч! Кожному дати лише по гривні, і то сума набігає не мала. Тому наполегливо просимо владу переглянути зони радіаційного забруднення, оскільки ми знаємо, що встановлювалися вони почасти несправедливо.

Від імені чорнобильців-ліквідаторів —
П. І. КОРОСТАШ,
голова правління міської громадської організації інвалідів «Союз Чорнобиль України».
Ватутіне
Черкаської області.

Кухар особистої гвардії Берії

СПОГАДИ

Життєва дорога Віктора Антоновича Онищука із села Майків Гощанського району не була второваною та прямою. Сім'я жила бідно, дитинство припало на пору, коли на нашій землі хазяїнували поляки. І хоча у батьків Віктора був чималий сад з рідкісними в цих краях сливами-«узорками», грушами, яблунями й навіть деревом дитячої мрії — шовковицею, та Онищуки мало смакували плодами. Бо ще коли сад тільки-но зацвітав, у гості до них навідувався старенький євреї Пейса зі Славуті і скуповував майбутній урожай «на цвіт».

Трохи легше стало жити, коли в село прийшла Червона Армія. Селяни тоді широко вірили, що нова влада краща й дбатиме про людей. Однак усі сподівання переكرеслила Велика Вітчизняна війна. Частину мешканців села мобілізували в перші дні війни, і вони — навіть не переодягнені — потрапили в німецький полон. Частина сама пішла в ліси, щоб воювати за Україну. Ще частину чоловіків мобілізували в Червону Армію вже після визволення краю від німців. Однак Віктор Онищук на ту пору був неповнолітнім і його на фронт чи в УПА не забрали.

Від Бога юнак дістав хист до музики, любив співати, танцювати, сам навчився грати на трубі, яку колись його батько приніс із панського фольварку. А щоб хоч якось заробити на

харчі, Віктор допомагав сусідові-теслі, придивлявся, навчався в нього ремесла. Ця наука стала у пригоді згодом.

Не забарилася й пора йти служити у військо. Віктора Онищука спочатку направили навчатися на кухаря в один із навчальних підрозділів Радянської Армії. Хлопець і не знав, що ця подія мало не вкоротить йому віку.

Після навчання, яке тривало цілий рік (звичайна «учебка» — шість місяців), Онищука направляють служити до Москви, у підрозділ МВС, який

Віктор Онищук після служби в армії.

був особистою гвардією Лаврентія Берії. З українців у тому підрозділі служив тільки старшина Нетудихата. Отам, на кухні, і почалася головна Онищуківська служба. За день — у наряд. Спочатку допомагав старшому кухарю, а згодом і самому довірили варити харч та ділити на вояків.

Саме це мало не поставило крапку в житті молодого солдата. Не маючи досвіду, він під час першого розподілу харчів передав їжу в два підрозділи таким чином, що на решту її вже не вистачило. Не роздумуючи, Віктор долив води у вариво, посолвив його і видав воякам. Не врахував ли-

ше того, що вода — не кринична...

Невдовзі на кухню прибігло кілька офіцерів і нумо нишпорити всюди.

— Що трапилося? — запитав їх черговий офіцер.

— Що, що?! Диверсія! Два батальйони пообідали — і нічого, а в інших — всі на животі страждають...

На щастя Онищука, перевіряльники ніякого компромату не знайшли.

Відслуживши три роки й дев'ять місяців, Віктор Онищук повернувся в село й пішов працювати в колгосп. Важко було в ті повоєнні роки. Щоб заробити кілька трудоднів, доводилося добряче попотіти. Бувало, вийдуть чоловіки в поле на косовицю, в обідню пору посідають перекусити, а Онищук лягає десь збоку: мовляв, їсти не хочеться. Хотілося, ще й як! Просто їжі не було. Удома — лише кісле молоко та цибуля...

Нічого, вижив. Виростив із дружиною Наталією п'ятьох дітей. Можливо, добра великого й не нажив, та 22 внуки й майже три десятки правнуків — дорожчі за всі багатства світу.

Олександр ФОРМАНЧУК.

Майків
Гощанського району
Рівненської області.

Фото із сімейного архіву Онищуків.

ІСТОРІЯ В ДОЛЯХ

Не лише пам'ять

Кілька років тому Запорізький національний університет, Запорізьке наукове товариство імені Якова Новицького, Інститут української археографії та джерелознавства імені Михайла Грушевського започаткували серію видань «Старожитності Південної України». Редакційну колегію очолив доктор історичних наук, професор історичного факультету ЗНУ, голова наукового товариства імені Новицького Анатолій Бойко.

У друкарні Запорізького наукового товариства імені Якова Новицького побачив світ 22 випуск цієї серії — «Спогади оstarбайтерів Куйбишевського району Запорізької області». Упорядник видання — історик-краєзнавець Сергій Шевчук, науковий редактор — Анатолій Бойко. У збірці — список наших земляків, яких відправили на примусові роботи у фашистську Німеччину. Це — дані Куйбишевського райвідділу соцзабезпечення (так називалося раніше управління праці та соціального захисту). Тільки на початку 90-х років оstarбайтерів узяли на

облік, їх прирівняли до учасників війни.

Слід зазначити, що не всі повернулися на Батьківщину. Одні загинули на чужині, дехто обзавівся сім'єю і переїхав в іншу країну. Зрозуміло, що не всі оstarбайтери (із тих, хто повернувся) дожили до 90-х років ХХ століття. Видання, яке надійшло в усі бібліотеки району, містить спогади 54 наших земляків. Зокрема — Т. О. Білоус (Дмитренко), І. Ф. Онишка із Білоцерківки, О. О. Тарасенко (Стебини), І. П. Черняка із Більманки та інших.

Костянтин ПРИЧИПЕНКО.

Куйбишевський район
Запорізької області.

Село Залізник

Це село в 18 кілометрах від Сум, у невеликій долині, оточений із трьох сторін лісами. За старих часів воно називалося Залізняк, пізніше його перейменували в Залізник (російською мовою — Железняк). До революції воно було одним з найбагатших сіл Сумщини, де були свої заводи, чудова церква, попівська академія. Славився Железняк і після колективізації, в довоєнні роки тут збирали високі врожаї зернових, а скотарство налічувало більше тисячі голів великої рогатої худоби...

Але грянула війна. Селу не пощастило особливо. Через нього кілька разів проходила лінія фронту: перший раз його визволили від фашистів у лютому 1943 року. Але через місяць радянські війська відступили, зупинившись у лісах між Железняком і селом Осоївка. Німці окопалися в селі. Передова лінія фронту в ньому була півроку! Ми мріяли про те, щоб радянські війська скоріше розгромили фашистів і жителі змогли повернутися у свій рідний Железняк. Цей незабутній день настав 19 серпня 1943 року. Додому ми верталися на двоколісному візку,

куди була впряжена наша теличка Роза. Під'їхавши до села, ми його не упізнали: усюди стирчали тру-

Сумський хімкомбінат неначебо взяв железняцькі землі в оренду. Можливо, колись підприємство

Після війни село так і не відродилося. Тепер тут був не колгосп, а бригада, приєднана до найближчого села Верхня Сироватка. З більш ніж двох тисяч жителів тепер у Железняку проживає близько п'ятсот, здебільшого — літнього віку.

За ці роки із чотирьох ставків три зникли, немає мостів через протоки, немає асфальтованої дороги, газові труби, що оточили село, чомусь так і не дійшли до Железняка.

би, що залишилися від згорілих хат, сіло немов вимерло, у ньому не залишилося жодного жителя. Спорожніли поля. І тільки нещодавно

зможе відродити славу довоєнного Железняка.

Людмила ОПРОНЕНКО.

Сумська область.

Урок фізкультури чи фізичне безкультур'я?

АКЦІЯ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Оноківська загальноосвітня школа І—ІІІ ступенів славиться спортивними досягненнями. Тут учні, батьки і самі педагоги з невідомою повагою ставляться до учителя фізкультури Володимира Олександровича Грохольського. Він, переконували мене його колеги, — педагог від Бога.

Батьки «за». Якщо учитель — професіонал

— Учительська робота — сенс мого життя, — зізнається фізрук. — Душа радіє, коли займаюся з призерами України й Закарпаття з пляжного і класичного волейболу — Романом Качуром, Михайлом Микульцею, Християном Мигалем, Едуардом Лешаком, Михайлом Пігашем, Християном Русином, Назаром Яночком... Мені також приємно, що вчителі школи постійно виграють першості області з волейболу — це неабиякий додатковий стимул для учнів.

А хіба не радісно наставникові, що хлопці 1999 року народження виграли чемпіонат області, а на рік молодші — посіли третє місце!..

Розмовляю з батьками. Всі одностайно за те, щоб уроки проводилися за повною програмою. «Можна й збільшити на один», — чую

ФАКТ

В Оноківській школі навчається 168 учнів. Практично в кожному класі — по три уроки фізкультури щотижня. Відвідуваність — сто відсоткова.

пропозицію. — Моя дочка Яна навчається в третьому класі, — каже Наталія Головка. — Я підтримую старання учителя. Діти зміцню-

ють здоров'я, у них пробуджується дух змагальності й кмітливості. І це все завдяки їхній вчительці Надії Іванівні Бровді, яка проводить уроки цікаво і змістовно.

— Син Андрій із задоволенням займається фізкультурою, бо хоче стати спортсменом, — зазначає Алла Бурлакова. — Зрозуміло, мотивація у них від наставника.

Але ж не всі батьки такої думки. Багато з них проти, аби їхніх чад завантажували «непотрібними» уроками фізкультури.

— Усе пізнається в порівнянні, — вважає заступниця директора школи Ксенія Цупа. —

Коли ми були учнями, існували нормативи, приміром, ГПО. Ми готувалися до уроків. Клас конкурував із класом, учень з учнем. Тепер «зняті» нормативи, все полегшено, менше фізичного навантаження. Батьки справді інколи не хочуть, аби діти займалися спортом... Але молодий організм повинен загартовуватись. Начальник відділу освіти та у справах націо-

нальностей райдержадміністрації Іван Росоха розповів, що стан фізичної культури і спорту та забезпечення шкіл фахівцями нещодавно розглядала колегія РДА. На засіданні дійшли висновку: оскільки тепер під час вступу до ВНЗ враховується середній бал атестата, значить, урок фізкультури не менш важливий, ніж ма-

Володимир Грохольський (ліворуч) та Іван Росоха на зустрічі з батьками: «То яким бути уроку фізкультури в сучасній школі?»

тематика. Це й повинно стимулювати учнів.

Василь НИТКА.

Ужгородський район
Закарпатської області.
Фото автора.

Навіщо ледарю атестат, а школі відмінники?

ПЕРЕРВА НА ДИСКУСІЮ

Пригадую 2009 рік. Учителі тоді переконували дітей, що такі потрібно регулярно вчити усі предмети, оскільки ЗНО — не вчитель, який, погладивши по голівці, підвищить бал...

Того року багато медальстів не підтвердили власних високих досягнень. Виникає запитання: чи не краще ліквідувати медалі? Якщо учень — медальст, то він повинен максимально успішно оволодіти усіма дисциплінами. А також бути відмінним спортсменом. Чи реально знати всі предмети на вищому рівні?

...Не часто дитина з чудовими математичними здібностями може бути відмінним лінгвістом і навпаки. Вчителі прагнуть «підтягнути» оцінки, щоб «не псувати дитині майбутнє». До речі, діти дуже чітко й до того ж швидко відчують, що їх «тягнуть» з якогось предмета. Дехто говорить про це, черво-

ніючи, інші — користуються моментом.

У такому разі є два варіанти розвитку подій: перший — коли учень все-таки прагне достойно навчатися; другий — коли дитина перестає мучитись над предметом, який не до душі, з думкою «все одно стоятиме високий бал». В обох випадках виховна складова неприваблива, хоча перший таки кращий, бо тут виявляється сила духу людини. Другий варіант розвиває споживацькі очікування від майбутнього.

Торік цікавилась результатами вступу до ВНЗ дітей, яких знаю не один рік. Дівчинка-медальстка не потрапила до жодного обраного університету. Чи не виникла

у батьків думка про те, що вчителі просто обманули їх? Коли «на-гора» вийшли її справжні знання, то тут вже нікому нічого не пред'явиш. Час минув. Ще й доля дитини поламана, оскільки віра у власні сили похитнулася. Що чекає її в майбутньому? Настрої, в яких переважатиме «життя несправедливе і тому мені трапились складні завдання», або «я нічого не варта, бо всі вчаться там, де хотіли, а я ні», отже, все купується і продається...

Чи не доцільніше проводити щорічні іспити в школах, починаючи з 4 класу так, щоб їх приймали люди, далекі від цієї школи? Отож дитина змалку розумітиме, що знання та вміння перевірятимуться реально. Досвід такого підходу є. В одній із шкіл дитина, якій рідна вчителька поставила відмінний бал, іспит склала на «незадовільно» і мусила прохо-

дити випробування повторно. В іншому випадку всі діти підтвердили той рівень знань та вмінь, на який були оцінені вчителькою.

Результати цього-річних моїх випускників радують тим фактом, що всі, хто того прагнув і отримав достатньо високі бали, вчаться на бюджеті. Рівень ЗНО підтвердив рівень балів атестата. Вважаю це найвагомішим власним досягненням.

Кожен прагне стати студентом вищого навчального закладу. А для складання ЗНО потрібні знання, здобуті в школі протягом не одного року. До речі, вважаю, саме бал з математики свідчить про регулярність роботи дитини в ЗОШ.

Маю, можливо, і крамольну думку: не слід

тягнути ледаря до атестата. За кордоном цілком нормально сприймають те, що людина не має документа про повну середню освіту. Вона там зайнята некваліфікованою працею. І це правильно.

Тут і виховна складова, оскільки поступово люди привчаються до систематичної праці та відповідальності за власний вибір шляху в житті. На сьогодні ця відповідальність перекинута на плечі батьків. І коли бачиш, як 22-річний легінь іде з мамою вступати до магістратури, то стає гірко від думки про його майбутнє і майбутнє його країни.

Щодо обмеження кількості напрямів і ВНЗ. Може, слід дозволити п'ять напрямів. Адже хороший математик може цікавитись і фізикою, і біологією, і географією, і правом (де логіка мислення не завадить, як і добра пам'ять),

і літературою або малюванням. Або дозволити студентам міняти напрями навчання через рік-два після початку.

Часто чую, як деякі наші університети, після закінчення прийому, оголошують додатковий набір на певні спеціальності. Можна було б вступну кампанію розвести трохи в часі. Спершу приймати до найпрестижніших, другою хвилею — до менш престижних закладів. Свого часу це практикувалося: у різний час приймали абітурієнтів НаУКМА та університет імені Т. Шевченка. Обидва ВНЗ набрали своїх студентів. А вже після цього до тих дітей, які не пройшли, але отримали пристойні бали, підходили з пропозиціями про вступ (правда, на контракт) представники інших закладів.

Анна ГУРЧЕНКО.

Бережани
Тернопільської області.

По зарплату — до райцентру

ХТО ОБРАЖАЄ ПЕДАГОГА

Зарплатні картки останнім часом набули поширення і популярності. Але для більшості вчителів сільських шкіл прогресивне нововведення додало чимало клопотів. Фінансова «оптимізація», хоч як парадоксально, б'є по кишені.

У Поліській школі працює десять педагогів.

ПРОПОЗИЦІЯ

Влада має негайно змінити схему виплати зарплат бюджетникам на селі. У всіх населених пунктах, де працюють школи, є поштові відділення, працівники яких успішно обслуговують пенсіонерів. Чому б їм не доручити доставляти зарплату освітянам?

Село розташоване за 25 кілометрів від Сосниці.

— Де ви отримуєте зарплату? — запитую у директора Олександра Макаренка.

— Доводиться передавати картки колегам, які їдуть у райцентр. Від Чорнотич до банкомату 18 кілометрів. У ЗОШ — 21 педагог.

— Щоб забрати гроші, треба доїхати до Сосниці за 5 гривень, — каже заступник директора закладу Олена Коропець. — Стільки само заплатити за проїзд додому. Буває, нам кажуть у бухгалтерії, що кошти перераховані. Приїжджаємо, а банк ще не розподілив їх.

Авдіївська ЗОШ І—ІІІ ступенів (26 працівників) розташована за 40 кілометрів від райцентру.

Учителька з Бутівки Марія Богдан розповіла, що після уроків можна доїхати автобусом до райцентру і зняти гроші. Але назад треба добиратися попутками. Отож отримання зарплати перетворюється на кількагодинне поневіряння.

Тим часом, як з'ясувалося, проблема не лише у віддаленості банкоматів. Освітняні скаржилися, що восени почали затримувати виплати зарплат.

Люди у жовтні їздили до Сосниці по кілька разів, а їх чекали нуль на особистих рахунках.

У листопаді борги надійшли на картки. Але... Як повідомила головний бухгалтер Сосницької-

го районного відділу освіти Тамара Біжовець, раніше установка за отримання готівки в банку сплачувала два відсотки від суми, а тепер нас обслуговують безпроцентно. Економія бюджетних фінансів начебто очевидна. Але вона (увага!) забезпечується... за рахунок сільських педагогів. Бо їхні поїздки по зарплату до райцентру ніхто не компенсує.

Директор Шпаської школи Алла Роздерій (у центрі): «Колеги, бухгалтері каже, що гроші на картки скоро надійдуть».

Сергій ПАВЛЕНКО.
Сосницький район
Чернігівської області.
Фото автора.

У БЛОКНОТ

Найкращих навесні визначатимуть

Цього навчального року Всеукраїнський конкурс «Учитель року» проводитимуть у номінаціях: «Українська мова і література», «Біологія», «Іноземна мова» (англійська), «Етика» і «Фізична культура».

Перший його етап (районний, міський) відбудеться у грудні, другий (в Автономній Республіці Крим, в областях, у Києві та Севастополі) — в лютому 2012-го.

На завершальному, третьому, етапі переможців визначатимуть у березні в Рівному (номінація «Українська мова і література»), Запоріжжі — «Біологія», Одесі — «Іноземна мова» (англійська), Хмельницькому — «Етика», Луганську — «Фізична культура».

Комітет кредиторів та керуючий санацією ТзОВ " ТВП "Львівський автонавантажувач"", повідомляють про проведення повторних торгів з продажу активів. На торги, з врахуванням 10% знижки від початкової ціни виставляються активи " ТВП "Львівський автонавантажувач" код ЄДРПОУ- 31003499, юридична адреса: 81050, пров. Новий,1 , смт. Шкло, Яворівський район, Львівської області, а саме: Лот №1 Токарно-гвинторізний верстат " Красний пролетарій" модель ІК62, 1977р.в., почат. ціна 23 930,10грн.; Лот №2 Плоскошліфувальний станок ЗЕ711, 1986р.в., почат. ціна 20427,30грн.; Лот № 3 Точильно-шліфувальний станок ЗБЕ633, 1974 р.в., почат. ціна 1865,70грн.; Лот № 4 Прес 500т. ERFURT PKZe-500, 1974 р.в., почат. ціна 367 731,0грн.; Лот № 5 Прес Барнаул KB-2028ф201, 1990р.в., почат. ціна 29 376,0грн., Лот № 6 Ножичі гільйотинні ERFURT SCTP-10|2500, 1990р.в., почат. ціна 27 817,20грн.; Лот № 7 Верстат вертикально-свердильний 2 Н135, 1984р.в., почат. ціна 8 834,40грн.; Лот № 8 Горизонтально-фрезерний верстат М. Горький 6Р82 1977р.в., почат. ціна 9 486,0грн.; Лот № 9 верстат вертикально-свердильний 2Р135 1982 р.в., почат. ціна 5 858,10грн.; Лот 10 Верстат вертикально-свердильний 2Р118 1985 р.в., почат. ціна 4 995,0грн., Лот №11 Горизонтально-фрезерний верстат 6 Р81Г , 1984р.в., почат. ціна 11 292,0грн.; Лот № 12 Верстат вертикально-свердильний 2 Р135 , 1977 р.в., почат. ціна 5 894,10грн.; Лот №13 Ножичі Н 5222, 1977р.в., почат. ціна 30 469,50грн.; Лот № 14 Прес дугостат. Барнаул ФБ1732А, 1991р.в., почат. ціна 49 875,30грн.; Лот № 15 Точильно-гвинторізний верстат ІК62, 1981р.в., почат. ціна 9 503,10грн.; Лот № 16 прес одно кривошипний закритий простой дії моделі К 9538, 1978р.в., початкова ціна продажу 152 600,0грн..

Перелічені лоти знаходяться за адресою, м. Львів, вул. Шевченка,321, початкові ціни лотів вказані з врахуванням ПДВ.З фіксованими умовами торгів та технічною характеристикою об'єктів можна ознайомитись у організатора торгів в робочі дні з 10-ї до 17-ї год. дня. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізованого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників торгів-17,00грн., перераховуються на р/р 26009000014113 у ПАТ" Укрсоцбанк" МФО 300023 код ЄДРПОУ-31003499. Для участі в торгах необхідно надати письмово заяву з доказом проплати гарантійного внеску та реєстраційного збору, організатору торгів за адресою: 79069, м. Львів, Шевченка,321. Строк надання заяв 10 календарних днів із дня публікації в газеті. Торги відбудуться на 15 -й (робочий) день із дня публікації інформації в газеті. Початок торгів об 11-00 год. відповідно ТзОВ " ТВП "Львівський автонавантажувач" за адресою: 79069, м. Львів, Шевченка,321.

Переможець торгів на підставі затвердженого протоколу торгів укладає договір купівлі-продажу з керуючим санацією ТзОВ " ТВП "Львівський автонавантажувач". Переможець торгів , який відмовився від підписання протоколу, позбавляється права на подальшу участь в торгах і поверненні йому внесеного гарантійного внеску. Оплата за придбаний об'єкт здійснюється переможем торгів на протязі 30 календарних днів з моменту підписання договору купівлі-продажу. Гарантійний внесок, унесений покупцем для участі в торгах, зараховується покупцеві в рахунок остаточної оплати ціни продажу об'єкту. Передача об'єкту переможцю торгів здійснюється тільки після повної оплати ним грошових коштів за договором купівлі-продажу. Контактний телефон 0679728852.

Господарський суд Волинської області (м. Луцьк, пр. Волі, 54 а) Постановою від 20.09.2011 р. по справі №5004/972/11 визнав банкрутом Мале приватне багатопрофільне підприємство "Гіперіон" (м. Ковель, вул. Незалежності, 83/45, код 20146467) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Темчишина В.П., ліцензія АВ №158360 від 27.11.06р.

Постановою Господарського суду м. Києва від 09.11.2011 р. по справі 15/186-Б, боржника ЗАТ "Концерн "Інкомбуд" ЄДРПОУ 05385358 (вул.В.Василевської, 7, оф. 30, м. Київ) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Белоусова Ігоря Валентиновича (ліцензія № 397151 від 07.05.2008 р.). Заяви приймаються:73000, м. Херсон, а/с 319.

Постановою Господарського суду Донецької області від 09.11.2011 р. по справі № 5/1416 ПП "ПРИНТ ТРЕЙДИНГ" (84307, Донецька область, м. Краматорськ, вул. Лікарська, буд. 29, кв.16, код ЄДР 31198336) визнано банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором по справі призначено арбітражного керуючого Кінішенко Михайла Володимировича (ліцензія серії АВ № 470493 від 09.06. 2010 р., 84301, м. Краматорськ, вул. Двірцева 38/426).

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1 А) у справі № 26/5005/6850/2011 від 15.11.2011р. визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю "АВІКС- МЕТАЛ" (код ЄДРПОУ 32876410, р/р 2600230250901 в ПАТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО", МФО 305749, юридична адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, пр. Воронцова, 73/401).

Ліквідатором призначено арбітражною керуючого Верченка Дмитра Валерійовича (ліцензія АВ № 499024 від 30.11.2009р., адреса: 53200, м. Нікополь, вул. Трубоченко, 4 /15).

Ліквідатор ТОВ "АВІКС-МЕТАЛ"

08 листопада 2011 року господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7), у справі №5/298-09, прийнято постанову про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю "Бонанца" (23210, смт. Стрижавка, Вінницький р-н, Вінницька область, Житлове містечко ІВ 301/81, буд.2 кв.8, код ЄДРПОУ 33708051, п/р 26004139287 в ВАТ "Райффайзен Банк Аваль", МФО 380805). Ліквідатором майна призначено арбітражного керуючого Василюка Ігора Миколайовича (ліцензія серії АВ № 347333, строк дії з 18.12.2007 року по 19.07.2012 року, адреса: пр. Волі, 19/4, м. Луцьк, 43025).

Постановою Господарського суду Одеської області (65119, м.Одеса, пр.Шевченка, 29) від 14.11. 2011р. у справі №1/121-10-4972 Товариство з обмеженою відповідальністю "Інсахарпром-К" (код ЄДРПОУ 31068734; м. Одеса, вул. Пушкінська, 32; п/р №26005964868044 у Філії ПАТ "ПУМБ", м. Одеса, МФО 328191) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Войтановича Олександра Йосиповича (поштова адреса: 69006, м. Запоріжжя, а/с 3401; ліцензія серії АВ №498976 від 16.11.2009р.; тел. (050)1390000).

Ухвалою господарського суду Луганської області 26.10.2011 року порушено провадження у справі № 12/836/2011 про банкрутство ТОВ "Валоріт" (ЄДРПОУ 32586346, 91053, м. Луганськ, вул. Херсонська, буд.24 А, кв. 24).

Розпорядником майна призначено Скачкова М.С. (ліцензія серії АГ№ 594911 від 03.08.2011, адреса: 91050, м. Луганськ, кв. Левченко, буд. 12-А, кв. 26). Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня публікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю "Сузір'я" повідомляється про те, що Товариством з обмеженою відповідальністю "Торговий дім "М" у відповідності до ст. 594 Цивільного кодексу України застосовано право притримання майна, описаного Державним виконавцем 26.01.2010р. під час здійснення виконавчих дій по виконанню наказу Господарського суду м. Києва № 31/563-30/57 від 21.10.2009, що знаходяться у нього на відповідальному зберіганні, в забезпечення виконання ТОВ "Сузір'я" зобов'язань по сплаті витрат за зберігання цього майна та заборгованості по орендній платі за Договором оренди № 6509/5 від 29.11.2003 до повного погашення ТОВ "Сузір'я" заборгованості.

ТОВ "Торговий дім "М" вимагає виконання Товариством з обмеженою відповідальністю "Сузір'я" вказаних зобов'язань протягом семи календарних днів з дня публікації цього оголошення, після чого вимоги будуть задоволені з вартості притриманого майна відповідно до ст. 597, 591 ЦК України.

Продається:

- нежитлова будівля магазину №5 в смт. Затока м. Білгород-Дністровський по вул. Приморська 57, Центральний район, загальна площа 183,7 кв.м. Фундамент - бетон, стіни - металевий каркас облицьований цеглою;

- нежитлова будівля магазину №6 в смт. Затока м. Білгород-Дністровський по вул. Приморська 57 а , Центральний район, загальна площа 627,0 кв.м. Фундамент бетон, стіни - металевий каркас облицьований ячеїстим бетоном.

Звертатись за тел.: (067)482-58-27, Тетяна Василівна.

Постановою Господарського суду Донецької області від 16.11.2011р. по справі про банкрутство № 45/71 б Товариства з обмеженою відповідальністю "СТАРТ ДОН" (83108, м. Донецьк, пр. Партизанський, б 1 А, Код ЄДРПОУ 37295154) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Родікова Едуарда Юрійовича (ліцензія серії АВ №470497), адреса:83017, м. Донецьк, бульвар Шевченка, буд 69, кв. 85).

Постановою Господарського суду Донецької області від 16.11.2011р. по справі про банкрутство № 45/72 б Товариство з обмеженою відповідальністю "ПРОГРЕС ТРЕЙД" (83004, м. Донецьк, вул. Советська, б 27, Код ЄДРПОУ 37254610) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Родікова Едуарда Юрійовича (ліцензія серії АВ №470497), адреса:83017, м. Донецьк, бульвар Шевченка, буд 69, кв. 85).

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під.) постановою від 09.11.2011 р. по справі № 5023/5916/11 визнав банкрутом приватне підприємство "ЕЛЕКТРОМАШТАН" (62461, Харківська обл., м. Південне, вул. Гагаріна, 122/4, ІК 32235483, п/р 2600010473 у від. ХРУ АБ "Полтава-банк", МФО 331489). Ліквідатором ПП "ЕЛЕКТРОМАШТАН" призначено арбітражного керуючого Паркулаба Володимира Григоровича (ліц. АВ № 307498 від 25.05.07р.; 61003, м. Харків, вул. Університетська, 9).

Продається майновий комплекс підприємства (Україна, Полтавська обл., смт. Нові Санжари): загальна площа - 6700 кв.м. Також у підприємства є акт постійного користування земельною ділянкою на 6,8 га.

Вартість: 1115 852,80 грн.

Засоби зв'язку: (050) 346-16-76, 615-10-69; mayno_kompleks@mail.ru

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 01.11.2011 р. у справі № 27/156Б Товариство з обмеженою відповідальністю "Тофіс-Сервіс" (Донецька обл., м. Маріуполь, вул. Енгельса, б. 60. Код ЄДРПОУ 34843227) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Дмитрія Ростислава Олександровича (ліцензія АВ № 397206 від 09.09.08 р.) адреса для кореспонденції:87528, м. Маріуполь, вул. Лесі Українки, 33, т. 0676230600.

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дати опублікування оголошення.

Комунальне підприємство "Центральна районна аптека № 1 ЗОВО "Фармація" код 01977174

Господарським судом Закарпатської області (м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2а) 08.11.2011 року порушено провадження у справі № 5008/1700/2011 про банкрутство комунального підприємства "Центральна районна аптека № 1 ЗОВО "Фармація"" (88000, м. Ужгород, вул. Корзо, 6, код 01977174).

18.11.2011 року введено ліквідаційну процедуру і призначено ліквідатором боржника Грися Олега Васильовича (паспорт ВО 229073, виданий Ужгородським МВ УМВС України у Закарпатській області від 21.01.1997 року). Поштова адреса ліквідатора боржника: 88000, м. Ужгород, пл. Жупанатська, 17).

Крім того, повідомляємо, що заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування цього оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ
Ліквідатор ВАТ КБ "Інобанк" повідомляє

про початок здійснення виплат по реєстру кредиторів з другої по шосту чергу. Дати початку виплат за чергами:

Вимог II черги з 18 листопада 2011 року;
Вимог III черги з 05 грудня 2011 року;
Вимог IV черги з 19 грудня 2011 року.

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, буд. 157) від 15.11.2011 р. у справі № 5/896 про ліквідацію Товариства з обмеженою відповідальністю "М'ясопереробний комбінат "Кодор" (код ЄДРПОУ 30502975, юридична адреса: 86120, Донецька область, м. Макіївка, Кіровський район, вулиця Жуковського, шахта "ЧАЙКІНО") визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Твертінова Ростислава Олеговича (ліцензія АВ № 566918 від 07.09.2011р.), адреса для кореспонденції 84500, м. Артемівськ, вул. Благовіщенська, буд. 12.

Постановою №21/17-2191 -2011 від 15.11.2011 р. Господарського суду в Одеській області (65119, м. Одеса, пр. Шевченка, буд. 29) визнано банкрутом ТОВ "УКРТЕХАВТО" (65125, м. Одеса, вул. Базарна, буд. 40, кв. 20, код 32432884), ліквідатором призначено арбітражного керуючого Лісєєва Кирила Юрійовича (ліцензія АГ № 594826 від 12.04.11р., адреса: 65111, м. Одеса, а/с 81). Вимоги поточних кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з моменту опублікування.

Постановою господарського суду Запорізької області від 21.09.2011р. № 26/5009/5465/11 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо Аграрної приватної фірми "Істок" (код ЄДРПОУ 20472623; 72100, Запорізька область, м. Приморськ, вул. Річна, 10). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Біцюту Андрія Олександровича (ліц. АВ № 397255 від 03.09.2008р., ідент. № 2864616271, адреса: 70441, Запорізька обл.. Запорізький р-н, с. Біленьке, вул. Комунарівська, 69). Заяви кредиторів приймаються ліквідатором протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Львівської області (79014, вул. Личаківська, 128, м.Львів) ухвалою від 11.10.2011 порушив провадження у справі №5015/5634/11 про банкрутство Фізичної особи - підприємця Оленчина Ігоря Орестовича, юридична (поштова) адреса: м. Львів, вул. Каліча Гора, 6/16, ідентифікаційний код 2873004098.

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Галушка Ігоря Орестовича, ліцензія серії АГ №580396, від 17.08.2011, який проживає за адресою: м. Городок, Городоцький район, Львівська область, вул. Львівська, буд. 329-А.

Претензії кредиторів та заяви осіб, які виявили бажання взяти участь у санації, приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

ТОВ "Роміна" повідомляє,

що довіреності, видані на ім'я Кононенка Олега Івановича (що мешкає за адресою Київська обл., Іванківський район, смт. Іванків, вул. Зої Космодем'янської, буд. 44), Постоико Олії Павлівни (паспорт АВ 822187, виданий Гайсинським РВ УМВС України у Вінницькій обл. 23 вересня 2008р.), Нестеренка Дениса Олеговича (паспорт АВ 822187, виданий Прилуцьким МВ УМВС України у Чернігівській обл., 30 жовтня 2008р.), Чуприна Євгена Євгеновича (паспорт АН 220971 Тернівським МВ Криворізького УМВС України в Дніпропетровській обл. 24 березня 2004р.), вважати недійсними.

Постановою Господарського суду Сумської області у справі № 5021/1412/2011 від 15.11.2011 визнано банкрутом Закрите акціонерне товариство "Іса-Інтерпапір" (м.Суми, вул. Привокзальна, 4, код ЄДРПОУ 23050472). Ліквідатором призначено Полякова Сергія Миколайовича (Ліцензія серії АВ № 347066 від 03.07.2007 року., адреса: 40011, м. Суми, вул. Новомістенська, 10/31.

Ухвалою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44) від 01.11.11р. по справі №15/161-б за заявою Товариства з обмеженою відповідальністю "Арткомстрой-100" (ЄДРПОУ 35456630, 83056, м. Донецьк, вул. Молодих Шахтарів, буд. 37) до Товариства з обмеженою відповідальністю "МАКС ЕЙР" порушено справу про банкрутство боржника Товариства з обмеженою відповідальністю "МАКС ЕЙР" (ЄДРПОУ 33743541, 01103, м. Київ, вул. Залізничне шосе, 47, р/р 26008010109464 у ПАТ "КБ"Преміум", МФО 339555).

Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Гороховський Андрій Вікторович (ліцензія серія АГ 580341 від 10.08.11, 86700, Донецька обл., м. Харцизьк, вул. Нахімова, буд. 72, кв.16).

Заяви з кредиторськими вимогами до боржника приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Повідомлення про впровадження послуги «Роутер» для абонентів мережі фіксованого зв'язку «Київстар»

Цим ПрАТ «Київстар» інформує, що з 01.12.2011 року впроваджується послуга фіксованого зв'язку «Роутер» (далі - Послуга) для абонентів, що є користувачами послугою «Домашній Інтернет». Загальна вартість підключення Послуги, що включає також ціну wi-fi роутера в розмірі 1 грн, з урахуванням ПДВ, становить 200 грн, із урахуванням ПДВ.

Більш детальну інформацію можна отримати за телефонними номерами 460 (дзвінки з номерів мереж «Київстар» і Beeline не тарифікуються), 0800300460 (дзвінки з номерів мереж фіксованого зв'язку не тарифікуються, дзвінки з номерів інших операторів мобільного зв'язку - згідно з чинними тарифами) та на Інтернет-сайті: www.kyivstar.ua.

ПрАТ «Київстар» Адреса: просп. Червонозоряний, 51, м. Київ, 03110

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, переважно без опадів, лише на Одещині місцями пройде невеликий сніг з дощем. Температура на Правобережжі й півдні України вночі 0—5 градусів морозу, вдень 0—7° тепла, на Лівобережжі похолодає вночі до 4—9 морозу, вдень до 0—4° морозу.

АСТРОПРОГНОЗ НА 28 ЛИСТОПАДА—4 ГРУДНЯ

Овни. Події цього тижня будуть спрямовані на матеріальну сферу. Збільшаться ваші грошові можливості й, відповідно, потреба їхніх вкладень і дій на благо домашніх.

Сприятливі дні — 30, 3
Несприятливі дні — 29
Тельці. Відносини як на роботі, так і із близькими людьми будуть зміцнюватися, а різні розбіжності згладжуються. Важливо зуміти зберегти цю іділію.

Сприятливі дні — 28, 29, 3
Несприятливі дні — 1
Близнюки. Емоції, які заполонили вас останніми днями, знайдуть мирне русло, заспокояться і зрівноважаться. Цей тиждень буде присвячено подіям, які дадуть вам змогу краще зрозуміти себе.

Сприятливі дні — 29, 1, 4
Несприятливі дні — 30
Раки. Ваша працездатність підвищиться, а, відповідно, і фінансова прихильність, тяга до матеріальних цінностей і вміння їх здобувати. Події передвіщають успіх у справах.

Сприятливі дні — 28, 2
Несприятливі дні — 30
Лев. Це час для активних і сміливих рішень, що дають можливість йти вперед. Зміни торкнуться фінансової сфери, вона стане стабільнішою, що відкриє перед вами нові можливості.

Сприятливі дні — 28, 30, 1
Несприятливі дні — 3
Діви. Ви відкрили світові, випробовуєте яскраві сильні почуття, прагнете втілити свої бажання та фантазії в життя. Важливо не розгубитися в навколишній розмаїтості й зробити правильний вибір.

Сприятливі дні — 28, 29
Несприятливі дні — 3
Терези. Для вас цей тиждень буде дуже сприятливий, у деяких моментах навіть надто. Безліч радісних подій чекають на ваш дім. Задумане легко втілюватиметься в життя.

Сприятливі дні — 29, 2, 3
Несприятливі дні — 28
Скорпіони. Всі дні безперервно будуть присвячені питанням, пов'язаним з фінансовим благополуччям, заробітком грошей і поліпшенням матеріального становища. Це вам буде вдаватися якнайкраще.

Сприятливі дні — 29, 1, 3
Несприятливі дні — 2
Стрільці. Події цього тижня можна назвати доленосними. Перед вами вибір: рухатися новим шляхом чи залишитися на тому, на якому перебуваєте, й облаштовувати те, що є.

Сприятливі дні — 30, 2
Несприятливі дні — 4
Козероги. Час сприятливий для тих, хто звик допомагати результату, покладаючись тільки на себе і свою рішучість. Сміливо просувайтеся вперед, жодні перешкоди не зможуть вас зупинити.

Сприятливі дні — 3, 4
Несприятливі дні — 29
Водолії. Довіртеся своїй інтуїції, і вона приведе вас до потрібного результату. Сприятливий період для зав'язування нових відносин, розвитку вже існуючих, зміцнення і створення родини.

Сприятливі дні — 28, 1
Несприятливі дні — 30
Риби. Перед вами відкриваються нові можливості, ще не пройдені шляхи. Сприятливий час для фінансових починань, відкриття своєї справи або вигідного вкладення.

Сприятливі дні — 30, 4
Несприятливі дні — 28

Зимівля для покришок

АВТОМОБІЛІСТАМ НА ЗАМІТКУ

Теплі сонячні дні плавно переходять у прохолодні й навіть морозні. У зв'язку з цим деякі турботливі власники автомобілів уже змінили літню гуму на зимову. А хтось тільки збирається це зробити. І перед ним постають запитання: де і як краще зберігати зняті покришки? Адже від правильного зберігання шин залежить багато чого, в тому числі їхня довговічність і здатність «тримати дорогу».

Якщо ви тільки збираєтеся «перезути свого друга», то для початку промаркуйте місце покришок (наприклад, ПЗ — праве заднє колесо). Щоб навесні без проблем одягти його на ту саму «ногу».

У приміщенні, де зберігаються «колеса», по можливості, не повинно бути жодних хімічних речовин. З метою безпеки розміщати їх краще подалі від бензину.

Пам'ятайте також, що покришки без дисків і шини з дисками зберігаються по-різному. Перші — у вертикальному положенні, в такий спосіб, як якими вони були встановлені на авто. Гарною опорою для шин без дисків буде напівкругла

поверхня. При цьому дуже важливо виконувати щомісячний поворот покришок на 90 градусів, тобто на 1/4 частину обороту. Це потрібно для того, щоб літні покришки за зиму не втратили свою форму й навесні ви змогли без проблем установити їх на диски. Не варто складати шини без дисків горизонтально в стопку або підвішувати.

Якщо колеса зберігаються в наборі (покришки й диски), потрібно використовувати зовсім протилежні рекомендації. Такі покришки варто укласти в стопку або підвісити за диск. Щомісячний поворот виконувати не потрібно.

Зазвичай водії зберігають зняту гуму в

гаражі, вдома або на фірмі, що спеціалізується на цьому. У кожного із запропонованих варіантів є свої переваги й недоліки.

Зберігання покришок у гаражі — найвигідніший і найзручніший спосіб. Бо власник сам, безкоштовно, може забезпечити схоронність шин у відмінному стані до наступного сезону. При цьому важливо мати просторий га-

раж, бажано недалеко від дому. Щоб хоча б раз на місяць заглянути в нього й за потреби перевернути шини. Деякі зберігають невикористовувані покришки вдома, на балконі або в коморі. Це так само безкош-

туються на цьому, то так зберігання дає можливість довірити покришки знайомим людям і забути про них до наступної весни. У цьому разі співробітники фірми стежитимуть за станом шин і виконуватимуть

Калина достигла!

КОМОРА ВІТАМІНІВ

Унікальною ягодою за вмістом вітамінів є калина. Її плоди містять: вітамін С, рутин, каротин, пектинові речовини, органічні кислоти. Також — валеріанову та ізовалеріанову, що заспокійливо діють на центральну нервову систему. Калина має сечогінну й потогінну властивості, підсилює скорочення серця, допомагає при простудних захворюваннях і не тільки.

Калина, протерта з цукром, розчинена у воді, є чудовим вітамінізованим напоєм. Гурманам для смаку можна додавати в нього лимон і корицю. Калиновий морс не тільки має приємний смаковий букет, а й найбагатший хімічний склад, завдяки якому він очищає кров, допомагає при виразці шлунка, хворобах печінки.

Плоди калини мають гіркуватий присмак, тому їх треба зривати після перших заморозків, коли гіркота зникає, і ягоди солодшають. Калину можна зберігати в морозильній камері, розклавши у целофанові пакети. А можна протерти з цукром у рівних пропорціях. З калиною можна пекти пироги, варити киселі, компоти, варення.

Але найкращий засіб, так би мовити, панацея від безлічі хвороб — калина з медом. Ягоди слід обдати окропом, потім злити й протерти через друшляк. Отриману масу змішати з медом у пропорціях: склянка маси на склянку меду. За тиждень найсмачніші ліки готові. Одна столова ложка калини з медом забезпечує вітамінний запас на день.

Калина особливо корисна людям, що схильні до гіпертонії. Тим, у кого тиск низький, вживати ягоди потрібно з особливою обережністю.

Іван БЛИЗНЮЧЕНКО.

Фотоетюд Ксенії ЗАМОЖНОЇ.

ЦЬОГО ДНЯ, 25 ЛИСТОПАДА

■ **2348 до н. е.** За розрахунками деяких дослідників Біблії, почався Всесвітній потоп. ■ **1838.** Народився Іван Нечуй-Левицький, український письменник, педагог. ■ **1867.** Шведський винахідник Альфред Нобель запатентував динаміт. ■ **1905.** У Лубнах вийшов друком перший номер газети "Хлібороб". ■ **1910.** Народився Микола Пирогов, хірург, громадський діяч. ■ **1956.** Помер Олександр Довженко, український кіносценарист і кінорежисер. ■ **1969.** Джон Ленон повернув Орден Британської імперії, протестуючи проти участі Великої Британії у війні в Біафрі й політики підтримки американської агресії у В'єтнамі. ■ **2000.** Голландський парламент легалізував евтаназію.

КОРИСНО ЗНАТИ

Перевів гаманець на тютюнець

■ Щоб позбутися запаху тютюнового диму в кімнаті, покладіть (або повісьте) кілька рушників, змочених холодною водою. Менше ніж за годину запах зникне. Також пам'ятайте: щойно випрані речі вберуть у себе неприємний запах диму, якщо куритимете на балконі, де сушитиметься білизна. ■ Неприємний запах у буфеті зникне, якщо туди покласти мелену каву. ■ Щоб неприємний запах риби під час смаження був меншим, потрібно покласти на сковороду кілька шматочків картоплі або вологих листочків завареного чаю. ■ Варто знати, що подрібнене деревне вугілля

поглинає всі сторонні запахи. ■ Щоб видалити неприємний запах у термосі, потрібно сполоснути його водою з оцтом.

Катерина ЦВЕТКОВА.
Мал.
Василя ФЛЬОРКА.

Нащо золота миска, як вона порожня

☞ Щоб нарізана цибуля не підгоріла і набула гарного кольору, її потрібно обваляти в борошні, а потім смажити. ☞ Якщо в натерту картоплю влити трохи гарячого молока, то вона менше потемнішає. ☞ Щоб печериці та краснокочанні в супі не чорніли, промийте їх водою з оцтом або лимонною кислотою. ☞ Підгорілу кашу можна врятувати, якщо

негайно перекласти її в іншу каструлю, не захоплюючи нижній, підгорілий, шар. ☞ Пересолений суп стане їстівним, якщо опустити в нього жменю вареного рису, зав'язаного в марлю, або додати кілька шматочків сирової картоплі. А ще можна опустити в киплячий суп ложку із цукром, потримати кілька секунд, викинути та викинути підтятий цукор.

Надія ВЕТОЧКІНА.

Над номером працювали: Віталій СУДДЯ, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ, Галина КВІТКА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Літсування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами. Передплатні індекси та передплатна ціна на 2011 рік

Для фізичних осіб: 40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота); 08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).

Для підприємств і організацій: 60955 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк:

ТОВ «Мегі-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 22375

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

